

и други мисли и чувства

100 110

ТОРСКИ СГОВОРЪ

ПРИ УСТИЕТО НА ЦАРСКАТА РЪКА

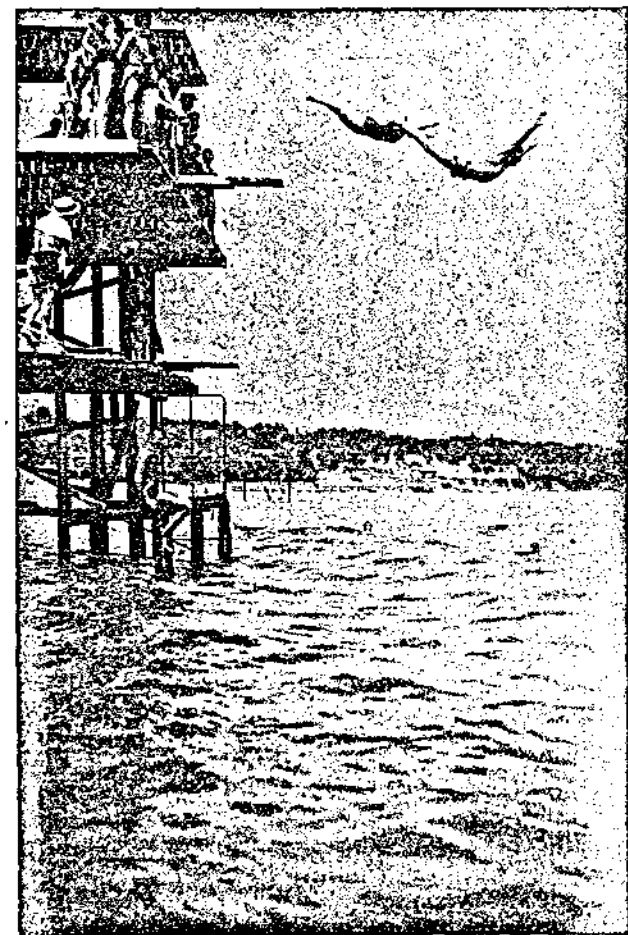

Снимка Бончо Карастояновъ

ВАРНА ЦАРИЦАТА НА ЧЕРНО МОРЕ, — ВАРНА

НАЙ-КРАСИВИЯТ КУРОРТЪ ВЪ ЮГО-ИЗТ. ЕВРОПА

Най-модерни бански съоръжения за студени и топли морски бани. Модерно казино въ морската градина, срещу банитѣ, съ първокласенъ ресторантъ и дансингъ на открито.

КРАСИВИ ОКОЛНОСТИ. Разходки и екскурзии по сухо и по море до близкитѣ околности, както и до Цариградъ.

ВСИЧКИ ВИДОВЕ СПОРТЪ — развлечения: театри, кинематографи, тенисъ клубъ, морски тържества.

ГОЛЪМИ МУЗИКАЛНИ ТЪРЖЕСТВА въ началото на м. августъ съ участието на най-виднитѣ български артисти. Презъ сезона гостуватъ народния драматиченъ театръ и народната опера.

Условия на живота най-изкоски

Първостепенни хотели отъ 60 до 150 лева легло.

Частни квартири отъ 1000—4000 лева за стая съ две легла на месеца.

Обѣдъ или вечеря въ първокласни ресторанти отъ 40—60 лева.

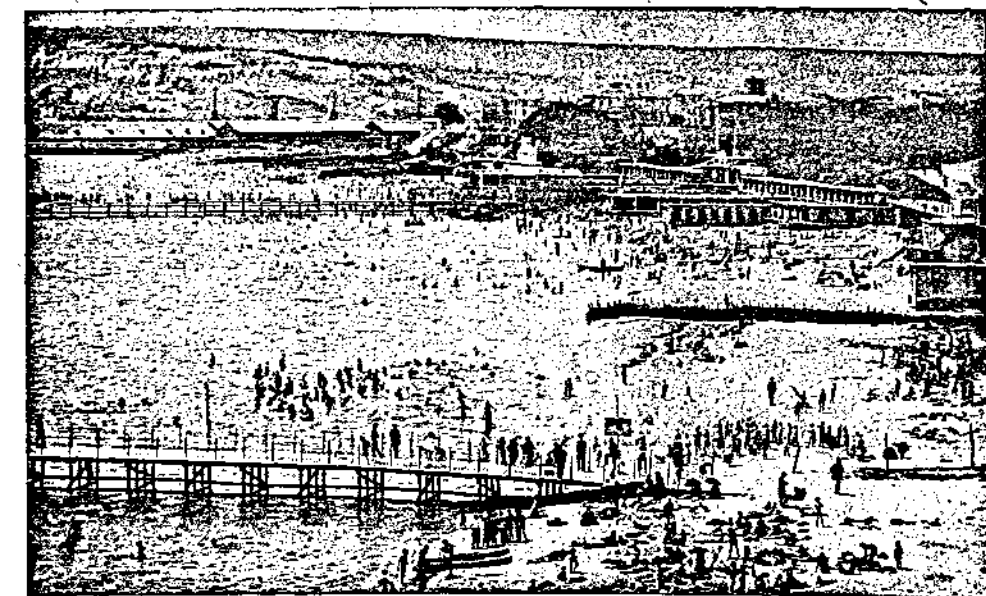
Въ второстепенни ресторанти се получава здрава и изобилна храна на по-ниска цена.

Табѣлъ д'отъ отъ 100—120 лева.

Лѣтовна такса и карта за цѣлия сезонъ 20 лева.

ТАКСА ЗА БАНИТЪ:

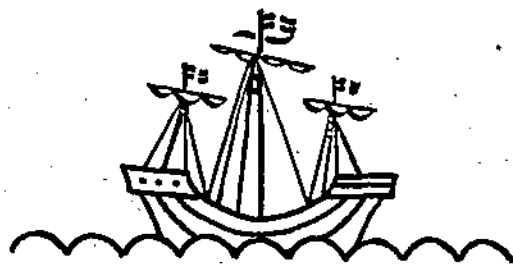
1. Студени бани	{ I класа кабина 10 лв. II " " 5 лв.
2. Топли бани	
Басейнъ	15 лв.

Отъ 15. юний до 15. септемврий лѣтовниците се ползватъ съ 25% намаление по българскитѣ държавни желѣзници.

Бюрото за лѣтовници при общината въ приморската градина разполага съ пъленъ списъкъ на квартири, дава всички сведения и настанява лѣтовниците на квартири безъ възнаграждение.

ОТНАСЯЙТЕ СЕ ЗА ВСИЧКО ДО БЮРОТО ЗА ЛѢТОВНИЦИ.

МОРСКИ СГОВОРЪ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЕНЪ МОРСКИ СГОВОРЪ

Година 12

Брой 12

Варна, декември 1935 година

Глав. ред. проф. Я. АРНАУДОВЪ

Д-РЪ Я. АРНАУДОВЪ

ДВАНАДЕСЕТИЯТЪ СЪБОРЪ

Той бѣше въ истинския смисълъ на думата дѣлови съборъ. Парадността и представителността бѣха сведени до минимумъ, затова пъкъ презъ всичкото време вниманието на делегатитѣ бѣ погълнато отъ много сериозни въпроси, представляващи жизненъ интересъ за организацията. Тукъ се подложи на коренна преоценка досегашната работа на последната и дейността на нейнитѣ първи хора, набелязаха се значителни хронически недъзи, за чието лѣкуване се предложиха редица радикални мѣрки, изобщо, разви се една сравнително по-остра критика; наредъ съ това се сблѣскаха противоположни становища по нѣкои голѣми въпроси на организацията. Всичко това доведе, разбира се, до по-голѣмо напрежение и драматизъмъ, отъ колкото сме свикнали да виждаме на нашитѣ събори. Обаче, благодарение на незамѣнимия тактъ и гъвкавостъ на още по-незамѣнимия председателъ на организацията и събора, ала не по-малко и благодарение на здравия усѣтъ у подавяващото болшинство на делегатитѣ, всички опасности, свързани обикновено съ такива драматични прояви, бидоха преодоленни щастливо, и може да се каже, че съборътъ свърши приблизително съ същото единение, както и досегашнитѣ.

Една друга особеностъ на тоя съборъ бѣ и сравнителната подновеностъ на състава на делегатитѣ: $\frac{2}{3}$ отъ тѣхъ бѣха нови и млади хора. Това свидетелствува, че въ повечето отъ клоноветѣ старитѣ дейци сж намѣрили достойни замѣстници, които подематъ съ жаръ тѣхното дѣло. А тоя фактъ е повече отъ оградентъ, защото, ако голѣма частъ отъ нашитѣ клонове водѣха последнитѣ години анемиченъ животъ, то се дължи на обстоятелството, че предишнитѣ ратници на морското ни дѣло сж напуснали съответнитѣ градове или сж се оттеглили отъ преумора или по други причини, безъ да сж били на лице по-ревностни членове за тѣхни замѣстници. А че тая обнова не е само привидна, се вижда отъ това, че всички делегати, почти безъ изключение, вземаха най-живо участие въ разискванията и проявиха най-сериозно отношение къмъ поставенитѣ въпроси и голѣма загриженостъ за положението и

сждбата на Б. Н. М. С. Като се прибави къмъ всичко това и обстоятелството, че въпрѣки все още царещитѣ у насъ стопанска криза и нравствено униение, които подлагатъ на сериозни изпитания и най-здравитѣ организации, Б. Н. М. С. презъ последнитѣ две, три години успѣ да се задържи приблизително на едно и сжщо положение, ако и значително по-ниско отъ колкото въ време на най-голѣмия си разивѣтъ. Може съ спокойствие и въра да се гледа на бъдещето. Присѣтствието на значителенъ брой млади деятели, изпълнени съ интересъ и загриженостъ за положението на организацията, вдѣхва надежда, че тя скоро ще трѣгне къмъ новъ възходъ.

Тържественото откриване на събора стана въ деня на народнитѣ будители, 1. ноември, въ 3 часа следъ обѣдъ въ обширната зала на Варненската стокова борса отъ председателя на Б. Н. М. С. г-нъ проф. д-ръ Ст. Консуловъ. Въ сбито слово г. Консуловъ приветствува делегатитѣ и гоститѣ и изтъкна труднитѣ условия, при които работятъ морскитѣ ратници у насъ, както и необходимостта отъ още дълга и усилна работа за преуспѣване на морското ни дѣло. Следъ приветствието биде избрано единодушно следното бюро на събора: председателъ проф. Консуловъ, подпредседателъ: Г. Славяновъ (София) и Кирилъ Петровъ (Пловдивъ), секретари: Крумъ Кънчевъ (Созополъ), Д. К. Пиринчиевъ (Пловдивъ) и Ив. Райновъ (Бургазъ). Избраха се и разнитѣ комисии. Следъ това се прочетоха поздравителнитѣ телеграми до Тѣхни Величества Царя и Царицата, които бидоха приети съ акламации и следъ чието прочитане хорътъ на варненския морски легионъ изпълни Шуми Марица и химна на Царя. Изпратиха се телеграми и до м-ръ председателя и министритѣ на Войната, Нар. просвѣта и Желѣзницитѣ, а така сжщо и до Комитета за отпразднуване на стогодишнината на бълг. училище въ Габрово.

Последваха приветствията. Полковникъ Г. Славяновъ поздрави събора отъ името на м-ра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ и отъ Главния директоръ на желѣзницитѣ и пристанищата; кап. II р. Б. Рачевъ поднесе приветствията на флота и гарнизона,

замѣстникъ-кметътъ Н. Димитровъ отъ името на гр. Варна и варненското гражданство, Гаговъ отъ Варненската Търговско-индустр. камара и отъ съюза на възпитаницитѣ на морското у-ще; Д-ръ Ганевъ поздравя отъ името на м-ра на вжтр. работи, като председателъ на юнашкия съюзъ. Сладваха приветствията отъ името на зап. офицери, зап. подофицери, Бълг. търг. параходното д-во, съюза на бълг. моряци и Българската Народна спортна федерация, отъ Варненското археологическо д-во, отъ Виенското д-во „Майка“, отъ съюза на рибаритѣ, отъ култ. просв. читалищното д-во, отъ Македонската емиграция, отъ Тракийската организация, отъ Тракийския младежки съюзъ, отъ Родно радио и Радио Варна, отъ Варн. туристич. д-во „Девненски изворъ“, отъ инженерното д-во и отъ съюза „Морски техникъ“. На всѣки поднасящъ приветствията председателътъ отговори съ напълно подходящи думи, като изхождаше почти винаги отъ лични преживявания въ свързка съ съответната организация, подчертавайки съществуващата връзка между всички културни и стопански организации у насъ, които се движатъ отъ голѣмитѣ задачи на българската нация.

Следъ приветствията последва рефератътъ на проф. Консуловъ, „Идеитѣ на Б.Н.М.С. и българската общественост“. Единъ отъ създателитѣ на нашия съюзъ, изживѣлъ интензивно времената на разцвѣта му, преживѣлъ болкитѣ и разочарованията въ годинитѣ на упадъкъ и застои, г. Консуловъ се явява родениятъ идеологъ на Б.Н.М.С. и затова е въ състояние да увлѣче винаги слушателитѣ си, въпрѣки многократното изнасяне на тая тема, тъй като той винаги осветлява предмета си отъ нова страна. Като не си затваря очитѣ предъ отрицателнитѣ черти на българина, които смущаватъ постоянно неговия общественъ животъ, той се облѣга здраво на ценнитѣ и още неизползувани заложи на нашето племе и гледа съ вѣра въ бъдещето, като очаква блестящи постижения въ всѣко направление. Като примѣръ на такива постижения той посочи голѣмитѣ успѣхи на Б.Н.М.С. въпрѣки едва 15 годишното му съществуване и сравнителния застои презъ последнитѣ години. На края той подчерта необходимостта да се обнови организацията чрезъ млади хора. Съ тоя рефератъ се приключи първиятъ день.

Следното заседание се откри на 2. ноември въ 8:45 ч. сутринта въ салона на Аквариума, гдето се борътъ заседава до закриването си. Комисията по пълномощията докладва, че сж представени 14 клона съ 38 делегати; освенъ това присѣствуватъ 12 представители на Г.У.Т. и Г.П.С. Присѣпки се къмъ централния дѣлъ отъ дейността на събора — разисквания по отчета т. е. по дейността на Г.У.Т., които продължиха презъ цѣлия день. Председателътъ направи въ началото апелъ за обективност и спокойствие при дебатитѣ и помоли да се изхожда винаги отъ върховнитѣ интереси на организацията, за това, преди всичко, да се изясняватъ проблемитѣ, а не да се обвинява. Болшинството отъ делегатитѣ последваха препоржкитѣ на г. Консуловъ и вложиха пълна сериозност и безпристрастие при преценяване работата на Г.У.Т. и изобщо на положението на организацията. Изтъкнаха се редица недъзи, подчерта се особено слабата връзка между Г.У.Т. и клоноветѣ, причина на което се явява липсата на пропагандна дейностъ. Препоржча се последната да се възобнови, като за целта се използва една частъ отъ фонда „Черноморски наученъ институтъ“. Особено голѣмо внимание се отдѣли на

водния спортъ, като се наблегна силно на необходимостта отъ интензивна работа по него, за да се оправдае членуването въ Ф.И.Н.А., а така сжщо и за да се подготви участието ни въ Берлинската олимпиада. Изтъкна се, че чрезъ водния спортъ може младежътъ да се привлѣче масово въ организацията. Въ свързка съ тоя спортъ предизвика оживени разисквания въпросътъ за отношението на Б.Н.М.С. къмъ спортнитѣ клубове, следъ което, съ грамадно болшинство, се възприе становището, че Б.Н.М.С. поема изключителното ръководство на плувния спортъ и си запазва правото официално и фактически да разрешава всички въпроси, свързани съ него, като не допуска подъ никаква форма участието на други организации, за които плуването може да бжде само домашна проява.

Разисква се обстояно и по задграничитѣ екскурзии. Д-ръ Георгиевъ (София, членъ на Г.У.Т.) прочете специално изложение по палестинската екскурзия отъ 1934 г., породила на времето известни недоразумения между Г.У.Т. и управителното тѣло на софийския клонъ, което намира, че последниятъ е билъ много ощетенъ поради неблагоприятнитѣ условия, поставенъ му отъ Г.У.Т. за записване на екскурзианти и че поради това и морската пропаганда е загубила много. Въ отговоръ на това изложение, главниятъ секретаръ В. Игнатовъ даде обяснения и направи изводъ отъ тѣхъ, че Г.У.Т. е действувало въ духа на приетото отъ редица години процедуране, че интереситѣ на Соф. клонъ не сж накарнени ни най-малко и че отъ друга страна никое лице отъ Г.У.Т. не е облагодетелствувано, за което се направи намекъ въ казеното изложение. Следъ тия обяснения, допълнени отъ Славяновъ, Скутуновъ и Ганевъ (Бургазъ) се реши, екскурзитѣ задъ граница да се организиратъ отъ Г.У.Т. съ съдействието и участието на клоноветѣ, срещу което последнитѣ да взематъ 50% отъ чистия приходъ, съответно на записанитѣ отъ тѣхъ екскурзианти, като всѣки клонъ може да влиза въ споразумения съ лица и бюро за записване на екскурзианти. По тоя начинъ се приключи сполучливо единъ споръ, който предизвика доста много безцелни търкания между ценни хора отъ организацията и хабене на излишна енергия.

Особна драматичностъ се разви при разискването на другъ централенъ въпросъ, който отъ години разединява първитѣ хора на Б.Н.М.С. — она за мѣстенето на седалището въ София. Окончателното си разрешение тоя въпросъ, официално изнесенъ за пръвъ пжтъ на миналогодишния съборъ въ Пловдивъ, получи въ заседанието на 3. XI.

Остро бѣ критикувано и списанието отъ двама делегати. Единиятъ го намѣри издрейнѣло и лишено отъ идейностъ, а другиятъ отбеляза предимно техническия характеръ на статийтѣ му. И двамата го намиратъ много скжпо, макаръ че технически е неиздържано и настояватъ да се премѣсти редактрането му въ София, за да се подобри идейно и технически същевременно да поевтинѣе. На тия нападки главниятъ редакторъ, който по служба отсѣжствуваше отъ заседанието, отговори на следния день.

Направиха се и редица препоржки за издействуване на привилегии и намаления за членоветѣ на Б.Н.М.С. при пжтуване по българскитѣ държавни желѣзници и параходи, за помощи и субсидии отъ разнитѣ министерства, за постѣпки, целещи премѣстването на Ихтиологическата станция отъ Созополъ

въ Варна, за формиране на екипи при легионитѣ и клубоветѣ, при градоветѣ и областитѣ, които екипи да се явяват на годишни състезания чрезъ свои представители, за да достигнатъ постижения за събка на групитѣ, отъ които изхождатъ. Тия и други препоръжки се взеха предвидъ при изготвяне на резолюциитѣ.

Вечерта се устрои интимна другарска среща въ локала „Преславъ“.

На следния работата започна въ 9 ч. пр. пладне. Следъ като Главната провѣрителна комисия направи доклада си за освобождаване на Г. У. Т. отъ финансова отговорностъ и следъ като председателятъ и главниятъ секретаръ дадоха известни обяснения, съборътъ направи следната констатация: Дейността презъ изтеклата година не е била такава, каквато би могла да се желае. Покрай причинитѣ, лежещи вънъ отъ децитѣ на организацията, има редица такива и въ самитѣ тѣхъ. Въ Г. У. Т. не е имало оня духъ на сплотеностъ, който е необходимъ за една успѣшна работа. Клоноветѣ, лишени отъ достатъченъ импулсъ отъ страна на Г. У. Т., не сж намѣрили достатъчни сили въ себе си за по-голяма активностъ. Като посочва съответно дѣла отъ грѣшки на всѣки отъ нашитѣ дейци, съборътъ констатира, че ако върви така организацията, тя ще западне още повече и че сега е крайно време да се взематъ решителни мѣрки за изкореняване на тия недъзи. При тая констатация Г. У. Т. биде освободено отъ отговорностъ. Сжщевременно съборътъ реши да изкаже на многозаслужилия членъ на Г. У. Т. Яковъ Найденовъ писмено съжаления, че той отсъствува отъ редоветѣ на организацията и да се пожелае той отново да ѝ посвети вниманието и силитѣ си; натовариха се г. г. Милчевъ, Бояджиевъ и Берберовъ да му поднесатъ писмото.

Подновиха се дебатитѣ относно премѣстването на седалището на Г. У. Т. въ София. Следъ дълги и бурни разисквания, прие се съ болшинство, Г. У. Т. да остане въ Варна, като се препоръчва да се действува съ всички сили да се привлече отново пълното съдействие на родния флотъ въ всички отрасли на организационната дейностъ. Препоръчва се сжщо да се слѣ издавания отъ флота „Морски Ратникъ“ съ „Морски Сговоръ“, за да се създаде едно издържано въ всѣко отношение списание.

Въ свръзка съ това се отправи телеграма до Началника на флота, въ която се апелира за пълно съдействие за изграждане на българското морско дѣло.

Прочете се получената отъ Негово Величество телеграма, която всички делегати изслушаха прави съ аklamации и „ура“. Следъ това лейтенантъ Панчевъ изнесе крайно навременния си рефератъ „Нуждата отъ флотъ за отбрана на страната“. Облегнатъ на много интересни диаграми и таблици, илюстриращи военно-морската мощъ на нѣкои голѣми морски държави, а още повече оная на нашитѣ съседи и Русия, а покрай тѣхъ и нашия малкъ флотъ, графичнитѣ данни за който слушателитѣ едва можеха да забележатъ, поради тѣхната незначителностъ, сказчикътъ нахвърля картината за нашето военно-морско безсилие, изпкващо още поочевидно въ сравнение съ реализираниитѣ и предстоещитѣ за реализиране флотски програми на нашитѣ съседи. При това, той нѣмаше предвидъ каквато и да е агресивна флотска акция отъ наша страна, въ случай на въоръженъ конфликтъ, а само отбраната на нашитѣ брѣгове, която при по-

нататъшното наше безгрижие ще бжде напълно компрометирана. На края, г. Панчевъ направи апелъ за опомняне и жертви, за да се гарантиратъ брѣговетѣ ни. Беседата му бѣ бурно одобрена и се реши, тя да бжде отпечатана въ една пропагандна брошура и да се изнесе предъ клоноветѣ и учещата се младежъ.

Въ следобѣдното (последното) заседание се приеха нѣкои измѣнения на устава, отъ които най-сжщественото е, че въ бждеще шесть члена на Г. У. Т. ще бждатъ делегирани отъ клоноветѣ, безъ да бждатъ избирани отъ събора, като никой не може да има повече отъ единъ представител, освенъ Софийския, който може да има най-много двама. При това, съборътъ опредѣля ежегодно, кои клонове ще пращатъ представители въ Г. У. Т.

Следъ като съборътъ изслуша съ аklamации телеграмата-отговоръ на Н. В. Царицата, пристъпи се къмъ разглеждане на бюджета-проекта, докладванъ отъ главния касиеръ лейтенантъ Цаневъ. Докладчикътъ далечъ не сподѣля песимизма на ония делегати, които констатираха упадъкъ въ организацията, и намира, че въпрѣки намалението на броя на членоветѣ, Б.Н.М.С. въ финансово отношение, главно по отношение на постъпленията, показва напредъкъ. Бюджето-проектътъ се прие съ известни измѣнения, отъ които най-главното е предвиждането на единъ значителенъ кредитъ за водния спортъ.¹⁾

Въ връзка съ разискванията по бюджета, главниятъ редакторъ отговори на нападкитѣ, отправени му въ заседанието на 2. XI., и сжщевременно даде нѣкои освѣтления по разходитѣ на списанието. Съ конкретни данни той доказа напълно нетехничния характеръ на последното, като изтъкна, че на два броя се пада по една технична статия, и то такава отъ по-общъ интересъ. Колкото за идейността, той намира, че морската идея въ най-различнитѣ ѝ разклонения се проявява на всѣка страница на списанието, което служи изключително на нея; наистина, чисто идеологични статии по-рѣдко сж помѣствани, ала той смѣта, че следъ 15 годишно съществуване, нашата организация има по-малко нужда отъ такива. Освенъ това, той изтъкна, че съобразно многократно изказанитѣ на по-раншнитѣ събори желаня, е далъ повече историко-литературна насока на списанието, като е увеличилъ особено белетристичния отдѣлъ. Стремѣлъ се е да запази старата висота на списанието, въпрѣки че бюджетътъ му за петъ години е слѣзълъ отъ 260,000 на 100,000 лв., и смѣта, че това му се е удало. На мнение е, че по-евтино списанието не може да се печата, освенъ ако се намали обемътъ му. Не намира никаква прѣчка и неудобство отъ това, че списанието се редактира въ Варна, а се печата въ София. Най-после, като изтъкна, че критикитѣ по списанието по съборитѣ много често иматъ случаенъ характеръ и въ много случаи почиватъ на повърхностни наблюдения или пъкъ се правятъ отъ делегати, които не сж го следили редовно, предложи въ бждеще да се събира на съборитѣ специална комисия по печата, която да докладва за списанието следъ обстойно проучване.

Докладваха се и се приеха съ малки измѣнения дейната програма за петилѣтието 1936—40 г. и резолюциитѣ.²⁾ Изказа се благодарностъ на г. г. Сла-

¹⁾ Приетиятъ бюджетъ даваме на друго мѣсто въ тоя брой. Б. Р.

²⁾ Последнитѣ даваме на особно мѣсто въ тоя брой, а дейната програма ще бжде помѣстена въ януарския. Б. Р.

вяновъ и Скутуновъ, като виновници за уреждане на Дунавското корабоплаване, а г. проф. Геза Фехеръ биде провъзгласенъ за почетенъ членъ, поради голѣмитѣ му заслуги за приемането на Б. Н. М. С. въ Ф. И. Н. А. Съборътъ се спрѣ на Бургасъ като най-удобно мѣсто за идния конгресъ, предвидъ възможността тамъ да се направи демонстративенъ съборъ и да се устроятъ всебългарски водни състезания за поощрение на водния спортъ. Реши се клоноветѣ Пловдивъ, Бургасъ, Плъвенъ и Созополъ да бждатъ представени въ новото Главно управително тѣло съ по единъ представителъ, а София съ два (въ свъръз-

ка съ туко-що станалитѣ измѣнения въ устава) и се пристъпи къмъ изборъ на нови управителни тѣла.

На края г. проф. Консуловъ благодари на делегатитѣ за сериозното имъ отнасяне къмъ дебатитѣ и за духа на сплотеностъ, проявенъ отъ тѣхъ, въ прѣки деликатния характеръ на пренията. Благодарение на тоя духъ той смѣта, че кризата въ организацията е преодолѣна и лесно ще се изживѣе и че последната ще трѣгне къмъ новъ възходъ. Той апелира къмъ тѣхъ да работятъ съ нови усилия въ това направление и съ топли думи закри събора.

В. И.

ДВАНДЕСЕТИЯТЪ СЪБОРЪ

За дванадесети пѣтъ делегатитѣ отъ клоноветѣ на Б. Н. М. С. се събраха да начертаятъ въ своя съборъ пѣтя на организацията. Едновременно съ това тѣ направиха прегледъ на изминатото презъ отчетната година и изтъкнаха добритѣ и слаби страни на дейността си. Надали други съборъ може да се сравни съ дванадесетия такъвъ по загрижеността и сериозността, съ които бѣха разгледани всички въпроси сложени на дневенъ редъ. Това се дължи не само на съзнанието за необходимостта отъ организацията, която е осъществила по-голѣмата частъ отъ своята дейна програма за изтеклото петилѣтие, а и на обстоятелството, че всички делегати бѣха проникнати отъ желанието да се вложатъ повече усилия въ организационната дейностъ, за да се преодолеятъ прѣчкитѣ, произлизащи отъ моралната и финансовата криза, заливаща страната и парализираща волитѣ за идейно творчество.

Общото явление на упадъкъ въ числото на членоветѣ на всички културни организации, не остави не засегната и нашата организация. Този фактъ не остава неотбелязанъ: Ако се сжди само по него, може да се извади заключението, че Б. Н. М. С. изобщо е въ упадъкъ. Като се взематъ, обаче, придобивкитѣ, осъществени отъ организацията по нейната идеология и начертаната дейна програма, ние можемъ да се поздравимъ съ единъ постояненъ и непрекъснатъ възходъ. Той се дължи на създадената здрава обществена основа въ полза на мѣроприятията, пропагандирани така усърдно отъ създаване на организацията насамъ. Презъ нейнитѣ редове минаха вече редица поколения, които се проникнаха отъ идеологията на Б. Н. М. С. и днесъ стигатъ до върховетѣ на управлението на страната и прилагатъ на дѣло това, което преди 15 години бѣ

неосъзнато. Бавенъ, но сигуренъ напредъкъ се констатира и въ паричния балансъ на организацията.

Тази констатация, обаче, не може да оправдае намалѣлитѣ редове на нашитѣ членове. Този фактъ, колкото и да е общъ за всички културни организации, поради изключителното време на криза, показва, че сж необходими по-голѣми усилия и нови методи за привличане на повече членове въ Б. Н. М. С. Съборътъ погледна трезво на причинитѣ за това явление и намѣри начинитѣ да активизира както Г. У. Т., така и клоноветѣ. Защото този въпросъ не може да се постави въ минусъ само на едната страна. Привличането на членоветѣ е резултатъ отъ усилията на всички, а главно на клоноветѣ, които, раздвижени чрезъ срѣдствата на Г. У. Т., мѣрятъ дейността си чрезъ количеството привлѣчени членове. Съборътъ изтъква едно ново мѣрило за тази дейностъ, като изостави абсолютната цифра на числото членове, а възприе относителното такова въ сравнение съ числото на жителитѣ въ съответния градъ. По този начинъ намѣриха мѣсто въ Г. У. Т. чрезъ свои представители клоноветѣ съ най-голѣма дейностъ.

Тѣсна връзка между Г. У. Т. и отдѣлнитѣ клонове, повишена дейностъ на мѣстна почва чрезъ мѣроприятията, които да свържатъ гражданството съ организацията, удвоена енергия за реализиране на начертаната програма по детскитѣ морски лѣтовища и създаване на плавни басейни и воденъ спортъ и пълно единодушие въ името на голѣмитѣ цели на Б. Н. М. С., ето истинския пѣтъ за възходъ. Той е известенъ и отдавна изпитанъ. Дванадесетиятъ съборъ наново го подчерта, но изтъкна, че, преди всичко, единодушието и взаимното зачитане на дейцитѣ лежатъ въ основата на всѣки напредъкъ.

Поукитѣ отъ събора сж голѣми. Нека ги помнимъ и работимъ!

БОРИСЪ МАКОВСКИ

КОРАЛИ

I

Вѣчност мина отъ тогава,
но напраздно мислишь ти,
че разлжка и забрава
двама ни сега гнети.

Не, животътъ не заличи
туй, което съ тебе бѣ,
мое мургаво момиче,
подъ сардинското небе.

И въ съня ми още вика
оня чуденъ птичи гласъ,
срѣдъ крайбрѣжната трѣстика
и по пѣсъка край нась.

И сърдцето ми те жали,
че и ти отвжде спрѣ,
ти — съ уста като корали
и очи — като море!

II

Колко синьо е морето
и надъ него, колко жарко,
на Венеция небето.

По кубето на Санъ Марко
бѣли гължи играятъ
и звучи въвъ тишината
пѣсенъ, сякашъ кжсъ отъ рая
Богъ е спусналь на земята.

О, незабравима пѣсенъ —
ще преминатъ редъ години
и ще дойде мойта есенъ,
ала небесата сини
и гондолитѣ ще пѣятъ
„E mi dici che mi ami“ —
и лагунитѣ ще грѣятъ,
като пролѣтъ въвъ съня ми!

III

Надъ лагунитѣ догаря
златенъ прахъ отъ вѣчността
и заглѣхва на рибаря
пѣсенъта.

Тѣй, въ таинствена позлата,
тукъ се ражда всѣки блѣнъ
и на дожитѣ палатѣтъ
е смълчанъ.

А луната пакъ наднича
презъ прозрачната мъгла,
като че ли да обича
е дошла.

И пристѣпилъ, да възлѣзна
самъ подъ синия покровъ,
азъ потѣвамъ въ тази бездна
отъ любовь!

В. И.

ЕДНА ГОДИШНИНА

На 21. ноемврий 1912 год. българскиятъ малъкъ флотъ заяви на свѣта за своето съществуване и право на развитие, чрезъ единъ подвигъ, останалъ ненадминатъ по своята дързостъ и успѣхъ — атаката на турския кръстосвачъ „Хамидие“. Двадесетъ и три години ни дѣлятъ отъ тази свѣтла за нашия боенъ флотъ дата. Той изнесе съ скромнитѣ си плаващи сѣдове и тежеститѣ на общоевропейската война, като остана до край вѣренъ стражъ на роднитѣ брѣгове и на стремежа на българското племе къмъ морето.

Една отъ първитѣ грижи на силитѣ победителки бѣше разоржението на българската армия и унищожението на флота. Българскиятъ духъ, проявенъ съ еднаква сила по сухо и на вода, трѣбваше да се сломи. Понеже това се указа невъзможно, въпрѣки изобретателността на всички капациети, автори на знаменититѣ мирни договори, отнемането на оржието на България, все пакъ, успокояваше за известно време тѣзи, които почувствуваха българския юмрукъ.

Нашиятъ флотъ бѣше окончателно унищоженъ.

Стремежътъ на българина къмъ морето, обаче, се прояви съ още по-голяма сила. Въ времена на народни нещастия, съкровениитѣ идеали на племето ни сж се понасяли въ сърдцето на народа, за да доживѣятъ до момента на тѣхното възраждане. Българскиятъ народъ запази едно мѣсто за своя вѣковенъ стремежъ къмъ морето и въ най тежитѣ минути намѣри сили, въ себе си да подхранва идеята, за да я завещае на следващитѣ по-щастливи поколения.

Българскиятъ Народенъ Морски Сговоръ се роди надъ подвига на унищожения боенъ флотъ. Той носи

въ себе си спомена на това събитие и вѣрата въ скорото възраждане на нашия боенъ флотъ, който откърми най-добритѣ ни дейци и идеолози.

Чествувайки годишнината отъ атаката на „Хамидие“ ние празнуваме за двадесетъ и трети пътъ вѣрата ни въ мощъта на българина на море и неговото преуспѣване въ тази областъ, въпрѣки всички прѣчки.

Мирнитѣ договори сж вече бѣла книга. Днесъ повече отъ всѣкога се налага да издигнемъ гласъ за създаването на бойния флотъ до степенъ, че да може да гарантира нашето спокойствие отъ къмъ морето и р. Дунавъ.

Въпрѣки възраженията, че флотътъ е скъпо бойно оржие, ние трѣбва да намѣримъ срѣдствата за това, защото економитѣ отъ народната отбрана сж равносилни на престѣпление къмъ нацията. Но тази опасностъ не съществува. Подвигътъ на 21. ноемврий е най-доброто опровержение. Българскиятъ духъ победи преимуществото въ материалната частъ на противника. Ние не се съмняваме, че и новиятъ малъкъ боенъ флотъ, който ще се създаде съ скромнитѣ ни срѣдства, ще се укаже достоенъ наследникъ на завещанитѣ традиции и ще изростне по духъ надъ бойнитѣ срѣдства на своитѣ евентуални по-богати противници.

Годишнината отъ атаката на „Хамидие“ ни напомня най-вѣрховния дългъ. Да работимъ за боенъ флотъ. Макаръ и въ малъкъ масштабъ, снабденъ съ модерни срѣдства и кораби, укриланъ отъ българския духъ, той ще изпълни опредѣлената му задача, защото ще носи въ зародиша си подвига и копнежа на племето ни къмъ море.

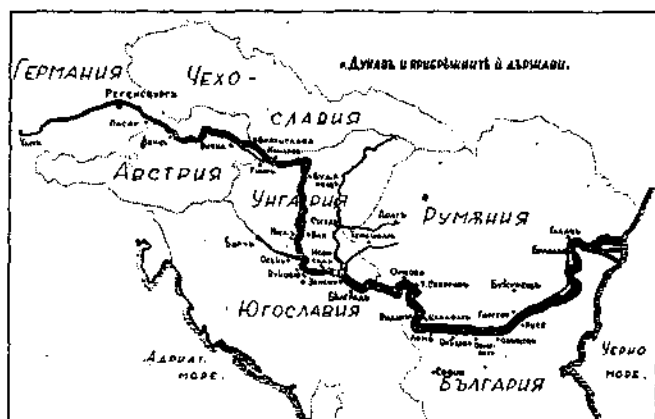
Д-ръ Г. П.

РЕЖИМЪТЪ НА ДУНАВА СЛЕДЪ СВЪТОВНАТА ВОЙНА

Режимът и свободата на корабоплаването по Дунава сж определени съ редъ конвенции, международни договори и актове. Съгласно последната конвенция, сключена непосредствено следъ войната, между повечето отъ европейскитъ държави, статутътъ за свободата на Дунава, като международна рѣка, обхваща следнитъ по-важни положения:

1. Международни контролни органи

Дунавъ като международенъ воденъ пѣть обхваща цѣлата рѣчна мрежа отъ гр. Улмъ до Черно море, съ часть отъ притоцитъ Морава и Тая, Тиса отъ устието на р. Самосъ и Драва отъ гр. Барчъ. Въ тѣзи граници корабоплаването е свободно за корабитъ на всички държави, независимо отъ това дали сж тѣ крайбрѣжни или не. За тази свобода днесъ следятъ два международни контролни органи — Европейската и Международната Дунавски комисии.

Европейската дунавска комисия има своето постоянно сѣдалище въ гр. Галацъ. На нея принадлежи надзорътъ и контролтъ върху така наречения Морски Дунавъ, който се простира отъ Браила до морето. Състои се отъ четири члена, отъ които тритъ сж представители на великитъ сили Франция, Англия и Италия и единъ на Ромъния. Този съставъ, обаче, не е строго ограниченъ. Съгласно конвенцията за окончателния статутъ на Дунава, всѣка европейска държава може да има представителъ въ Европейската Дунавска комисия, стига да има достатъчно търговско-морски интереси въ устието на рѣката.

Международната Дунавска комисия е рожба на последнитъ мирни договори (Версайския, Сень-Жерменския, Ньойския и Трианонския). Състои се отъ по двама представители на крайбрѣжнитъ германски държави и по единъ представителъ на останалитъ крайбрѣжници и държавитъ, които участвуватъ въ Европейската Дунавска комисия. Начело на комисията стои председателъ, който се избира по азбученъ редъ отъ делегатитъ на представенитъ държави.

Главното назначение на Международната Дунавска комисия е да има общия контролъ и надзоръ върху международната часть на рѣката, отъ Улмъ до Браила. Тя има грижата да следи за изпълняване решенията на международнитъ договори, конвенции

и други споразумения, които се отнасятъ до свободата на плаването и поддържане плавателността на рѣката. За цельта проучва програмитъ, проектитъ и предложенията, които ѝ представятъ крайбрѣжнитъ държави, бди за тѣхното изпълнение и дава своето компетентно мнение по текущитъ работи.

Сѣдалището на Международната Дунавска комисия е непостояно. То се смѣня периодично всѣки петъ години, като се изреждатъ всички дунавски градове.

Международната Дунавска комисия е международенъ дипломатически институтъ. Нейнитъ членове, органи и имоти се ползватъ, както въ мирно, така и въ военно време, съ правата на акредитиранитъ дипломатически агенти. По силата на това, тя има право да вдига върху корабитъ и недвижимитъ си имоти свой собственъ флагъ.

Вътрешниятъ редъ и дейността на Международната Дунавска комисия сж определени съ специаленъ правилникъ, изработенъ и одобренъ отъ самата нея. Съгласно този правилникъ, тя взема своитъ решения въ редовни и извънредни сесии. За приемането на едно решение се изисква присѣтствието на две трети отъ всички членове и гласуването на две трети отъ присѣтствуващитъ. Изпълнението на взетитъ решения се възлага на единъ специаленъ комитетъ, съставенъ отъ присѣтствуващитъ въ сѣдалището делегати или отъ тѣхни замѣстници.

2. Поддържане на плавателността на рѣката

Грижата по поддържане плавателността на рѣката и подобряването на нейнитъ условия иматъ крайбрѣжнитъ държави, като всѣка една отъ тѣхъ се грижи за тази часть, която минава презъ нейната територия или попада въ нейнитъ териториални граници. Когато една държава не е въ състояние да направи предвиденитъ въ годишната програма подобрения, Международната Дунавска комисия може да пристъпи сама къмъ тѣхното извършване. Тя, обаче, нѣма право да ги възлага на друга държава. Това ограничение не се отнася за тѣзи части отъ Дунава, които служатъ като граница между две или повече съседни държави. Въ този случай грижата по поддържането и подобряването плавателността на рѣката може да поеме или самата комисия, или сжщата да ги възложи на една отъ съседнитъ гранични държави. Останалитъ съседни сж длъжни да указватъ на комисията или на упълномощената отъ нея изпълнителка всички улеснения.

При непредвидени случайности, които биха нарушили нормалното съобщение по рѣката, всѣка крайбрѣжна държава има право да пристъпи къмъ тѣхното отстраняване, безъ да иска за това предварително одобрение на Международната Дунавска комисия. Тя, обаче, е длъжна да съобщи веднага на комисията за предприетитъ работи и за причинитъ, които сж ги предизвикали.

Въпрѣки международния характеръ на Дунава, всѣка крайбрѣжна държава има право да строи въ своитъ териториални води съоръжения и постройки, които биха имали известно значение за економическия и стопанския ѝ животъ (приспособения за защита отъ наводнения, за използване хидравличнитъ сили на рѣката и пр.). Тѣ, обаче, не трѣбва

да прѣчатъ на свободното плаване въ водния районъ, където сж построени. Преди да пристѣпи къмъ построяването имъ, държавата е длъжна да осведоми Международната Дунавска комисия и да ѝ изпрати краткото имъ описание. Ако въ срокъ отъ два месеца комисията не направи своитѣ възражения, държавата е свободна да започне строежа имъ.

3. Разходи по поддържането и подобряването плавателността на рѣката

Разходите по поддържането и подобряването плавателността на Дунава се понасятъ отъ крайбрѣжнитѣ държави, като всѣка отъ тѣхъ поема само тѣзи, които сж направени за частъта отъ рѣката, попадаща въ нейнитѣ териториални граници. Когато, обаче, една крайбрѣжна държава направи разходи, много по-големи отъ тѣзи, които би направила за да задоволи нуждитѣ само на своя трафикъ, може да поиска отъ Международната Дунавска комисия сжщитѣ да бждатъ разпредѣлени и между останалитѣ заинтересовани крайбрѣжни държави. Комисията може да наложи това, като опредѣля и голѣмината на частитѣ, които ще се поематъ отъ останалитѣ държави. Сжщо така тя е длъжна да се погрижи за тѣхното събиране и предаването имъ на държавата, която е направила общия разходъ.

Когато, при известни условия и обстоятелства, Международната Дунавска комисия е принудена сама да ръководи извършването на известни работи по поддържането плавателността на рѣката, получава необходимитѣ парични сръдства отъ държавата, въ чийто териториални води сж извършени подобрителнитѣ работи.

Въ нѣкои случаи, когато направенитѣ подобрения иматъ само международно значение, за покриването на направенитѣ разходи държавата, която ги е направила, има право да наложи и събира известни такси. За това, обаче, се изисква съгласието и на Международната Дунавска комисия. Такива такси може да налага и комисията, ако сама е извършила подобренията.

Разходите, направени по поддържането и подобряването плавателността на части отъ Дунава, които служатъ като граница, се понасятъ отъ съседнитѣ крайбрѣжни държави, по взаимно споразумение. Когато между тѣхъ се яви известно недоразумение, комисията има право да ги разпредѣли сѣразмѣрно между заинтересованитѣ държави. Въ случая, тя трѣбва да вземе подъ внимание условията, при които сж били направени, както и предписанията на договоритѣ.

4. Такси за право на корабоплаване по Дунава

Такситѣ, които се събиратъ отъ плаващитѣ по Дунава сждове се опредѣлятъ отъ Международната Дунавска комисия и то за единъ периодъ отъ петъ години. Тѣ сж еднакви за всички плаващи флагове. Налагатъ се само върху тонажа на плаващитѣ сръдства, но не и върху превозванитѣ отъ тѣхъ стоки. Употрѣбватъ се изключително за разходи, направени по поддържането и подобряването плавателността на рѣката. Въ никой случай тѣ не могатъ да служатъ като източникъ за приходи, нито на държавата, която ги събира, нито на комисията, която ги опредѣля

Митническитѣ такси, които се събиратъ при натоварване или разтоварване на стоки, сж право на държавата, на която принадлежатъ пристанищата, където се извършва натоварването или разтоварването. Тѣ сж еднакви за всички плаващи флагове и не могатъ да бждатъ по-големи отъ такситѣ, които се събиратъ за сжщитѣ стоки и по другитѣ митнически граници на държавата.

Освенъ митническитѣ такси, всѣка крайбрѣжна държава има право да налага още и особени берии при използването на пристанищата ѝ и тѣхнитѣ товарителни или разтоварителни съоръжения. Сжщо и тѣ трѣбва да бждатъ еднакви за всички флагове и да отговарятъ на разходите, направени по построяването или подобрието на пристанището и неговитѣ съоръжения. Тия такси се известяватъ своевременно на всички държави, които иматъ дунавско корабоплаване. По тази причина, всѣка крайбрѣжна държава е длъжна да ги публикува на време, като указва и целта, за която се събира.

5. Използуване на Дунавскитѣ пристанища

Всички пристанища и удобнитѣ за товарене и разтоварване мѣста, разположени по международната Дунавска мрежа, сж свободни за използване отъ корабитѣ на всички държави. Въ това отношение мѣстнитѣ пристанищни власти нѣмаатъ право да правятъ предпочитание на единъ флагъ предъ другъ. Това задължение може да се наруши само въ крайно изключителни случаи, които биха се наложили, за да се запазятъ жизненитѣ интереси на страната. Направеното предпочитание, обаче, не трѣбва да спѣва правилния ходъ на корабоплаването и да нарушава принципа за равенството на флаговетѣ.

Всѣка отъ крайбрѣжнитѣ държави има право да обявява нѣкои отъ своитѣ пристанища или частъ отъ тѣхнитѣ зони за свободни. Ползуването отъ сжщитѣ е право на всички плаващи флагове. Начинътъ, по който ще става, се указва въ особени правилници, които се изпращатъ за сведение и на Международната Дунавска комисия.

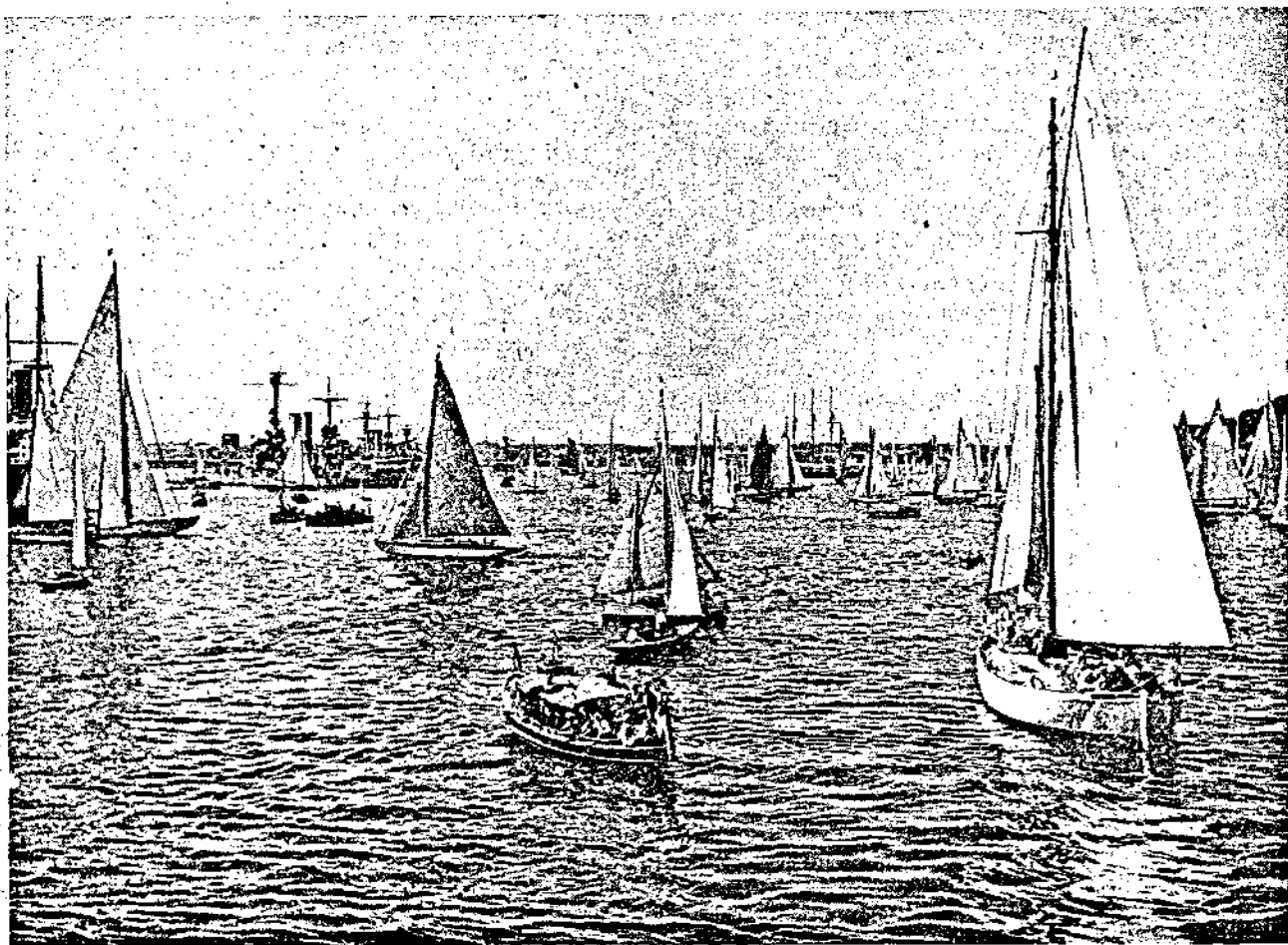
6. Търговски агенции

Всѣка държави съ корабоплаване по Дунава има право да открива въ всички Дунавски пристанища свои търговски агенции. Последнитѣ сж необходими за упражняване на търговския ѝ трафикъ. Въ своята дейность тѣзи агенции се ползуватъ съ пълна свобода. Тѣ, обаче, сж длъжни да спазватъ всички закони и наредби на страната, въ която сж открити.

7. — Транзитно минаване на корабитѣ и стокитѣ

Транзитното минаване на плаващитѣ сждове и носенитѣ отъ тѣхъ стоки, презъ териториалнитѣ води на една държава, е свободно за цѣлата международна мрежа. Транзитътъ може да бжде прѣкъ или съ претоварване. И въ двата случаи корабитѣ и стокитѣ се освобождаватъ отъ митническитѣ и разнитѣ други такси.

Когато водниятъ пѣтъ образува граница между две крайбрѣжни държави, минаващитѣ транзитъ плавателни сръдства и носенитѣ отъ тѣхъ стоки и пѣтници се освобождаватъ отъ всички митнически формалности. Ако, обаче, и двата брѣга на рѣката

Подготовката на 11-а Олимпиада

Платноходките въ Килския заливъ, готови за пробно състезание

принадлежат на една и съща държава, компетентните ѝ власти могат да заключават, да запечатват или да поставят подъ митническо наблюдение транзитните стоки. Същите власти иматъ право да поискатъ отъ командиритѣ или стопанитѣ на минаващитѣ транзитъ кораби писменна декларация, че корабътъ не съдържа стоки, пренасянето на които е подчинено на известни наредби или вносътъ на които е забраненъ. Тѣ, обаче, нѣматъ право да изискватъ манифеститѣ на транзитните стоки. Това се разрешава само въ изключителни случаи, когато съществуватъ очебиенци факти, отъ които се вижда, че командирътъ или стопанинътъ е извършилъ контрабанда, или когато печатитѣ, поставени отъ митническите власти върху транзитните стоки, сж счупени. Ако се установи, че наистина е направена контрабанда, или че има разлика между транзитните и показанитѣ въ манифеста стоки, корабътъ, лицата и стокитѣ губятъ правото да се ползватъ отъ свободата на международното корабоплаване и се преследватъ съгласно законитѣ и наредбитѣ на страната.

8. — Правилникъ за навигационния и полицейския надзоръ

Навигационниятъ и полицейскиятъ надзоръ надъ международната Дунавска мрежа се извършва по специаленъ правилникъ, изработенъ отъ Международната Дунавска комисия. Той е задължителенъ за всички крайбрѣжни държави. Въ частитѣ на рѣката, които служатъ като граница между две държави,

правилникътъ се прилага по взаимно споразумение. Ако такова не е постигнато, всѣка държава го прилага по отдѣлно за своитѣ териториални води. Прилагането на правилника се извършва, като всѣка държава изработва специални наредби, които съобщава своевременно на Международната Дунавска комисия. Тѣзи наредби не трѣбва да нарушаватъ свободата на корабоплаването и да спѣватъ нормалния му ходъ.

Правилникътъ за полицейския и навигационния надзоръ надъ Дунава задължава всички крайбрѣжни държави да притежаватъ специални полицейски кораби. Освенъ националния си флагъ, тѣзи кораби сж длъжни да носятъ и още единъ специаленъ знакъ, кой е общъ за всички крайбрѣжни държави. Имената, номерата и значитѣ на Дунавските полицейски кораби се съобщаватъ всѣкога на Международната дунавска комисия.

9. — Контролъ върху свободата на плаването

Контролтъ върху свободата на плаването по рѣчния Дунавъ се намира изключително въ рѣцетѣ на Международната Дунавска комисия. За неговото упражняване тя поддържа специални административни, навигационни, технически, финансови и санитарни служби. Тѣхнитѣ централи се намиратъ въ града, където е постоянното седалище на комисията.

Административниятъ органъ на комисията е постоянниятъ ѝ секретариатъ. За неговъ началникъ се избира единъ отъ поданицитѣ на некрайбрѣжнитѣ

държави, които влизат въ комисията, (Англия, Франция и Италия).

Техническата служба има надзора върху техническите съоръжения на рѣката. Нейниятъ началникъ е сѣщо избираемъ. Може да бѣде поданикъ на крайбрѣжна и некрайбрѣжна държава, която влиза въ комисията. Въ първия случай трѣбва да бѣде избранъ съ единодушно решение.

Контрольтъ върху навигацията се упражнява отъ навигационната служба. Нейниятъ началникъ се избира отъ поданицитѣ на една европейска държава, която не влиза въ Международната Дунавска комисия.

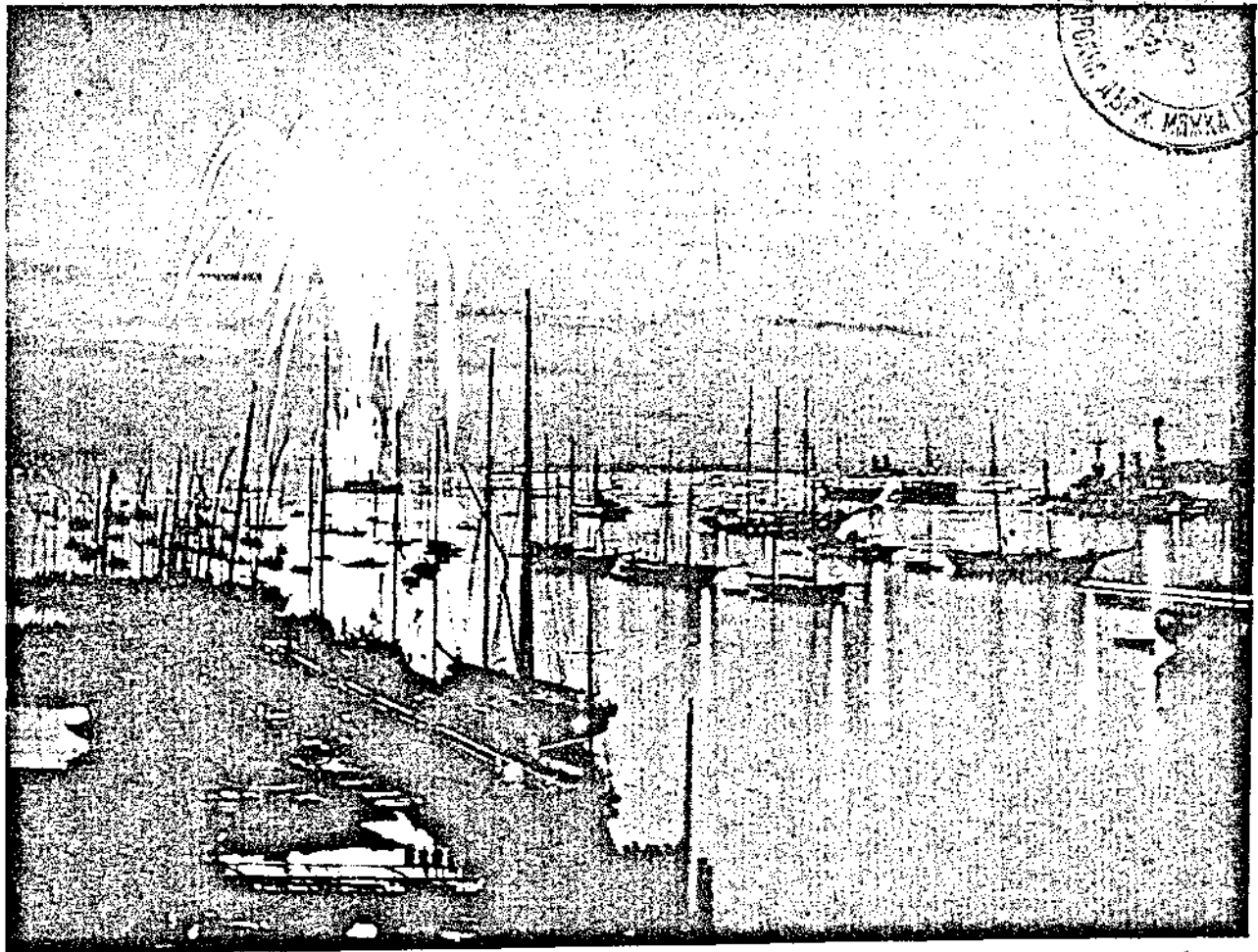
Финансовата служба пъкъ има грижата да събира разнитѣ такси и да води общата отчетность. Началникътъ ѝ се избира отъ поданицитѣ на всички европейски държави, независимо отъ това дали тѣ сѣ членове въ комисията или не.

Персональтъ на всички служби е международенъ. Той се назначава, уволнява и поддържа отъ комисията. Има право да се движи свободно по рѣката и пристанищата ѝ. По отношение на него митническите и полицейските формалности сѣ доста упростени. При изпълнение на служебнитѣ си обязанности, компетентнитѣ власти на крайбрѣжнитѣ държави сѣ длѣжни да му даватъ пълно съдействие.

ИЗЪ 11-а ОЛИМПИАДА – БЕРЛИНЪ

Приготовленията за олимпиадата на платноходки, която ще стане едновременно съ другитѣ състезания въ Килъ, на Балтийско море, вървятъ усилено. Последнитѣ проби станаха презъ месецъ августъ тази год. Много сѣ помогнали войсковитѣ части въ тѣзи подготвителни работи, като самиятъ флотъ е далъ на разположение единъ „Малък олимпийски флотъ“, състоещъ се отъ два парахода, „Ундине“ и „Наяде“, които, въ време на състезанията, ще дадатъ сигналитѣ съ салюти за започване на състезанията. Заедно съ тѣзи два парахода, ще се отпуснатъ и още нѣколко по-малки такива, които ще бѣдатъ въ помощъ на състезателитѣ. Най-интересното е, че въ тѣзи състезания за пръвъ пътъ ще се изнесе кла-

сическото платноходно изкуство въ артистично изпълнение. За това изкуство сѣ нуждни не само красива и силна яхта, но, преди всичко, равенъ и спокоенъ морски пътъ, безъ морски течения, както и добри въздушни улеснения. Тъкмо всички тѣзи фактори се намиратъ въ идеално състояние въ залива на Килъ. Въ залива, кждето ще станатъ състезанията, има нѣколко скали, които, за да не прѣчатъ, се премахнаха чрезъ динамитъ. Самиятъ флотъ е наредилъ презъ идното лѣто 5 различни курсове за германскитѣ състезатели. А докато траятъ състезанията, цѣлиятъ заливъ ще бѣде затворенъ за другитѣ параходи и лодки, и двата му фара ще сигнализиратъ за затварянето му. Всички лодки

Нощна илюминация на Килския заливъ

които ще трѣбва да се движатъ въ залива въ време на състезанията съ официалнитѣ лица, ще иматъ строго опредѣлени мѣста и ще бждатъ водени изключително отъ флота. Цѣлятъ германски флотъ въ време на състезанията отъ 4. до 14. августъ ще бжде настаненъ въ военното пристанище на Килъ, и на публиката ще се даде възможностъ да разгледа параходитѣ. За пръвъ пжть се въведе особно чествуване на победителитѣ; тѣ ще бждатъ поздра-

вени съ салюти отъ военния флотъ и съ вдигане на тѣхния националенъ флагъ.

Интересътъ къмъ олимпийскитѣ игри въ всички страни е много голѣмъ. Препоръчва се на интересуващитѣ, още отъ сега да се снабдятъ съ входни карти, за което даватъ сведения пжтническитѣ бюра въ София.

Съобщава: *Алиса Мюлеръ Нойдорфъ*
Делегатъ на II-а олимпиада за България

СТЕФАНЪ ИВ. СТОЯНОВЪ

МОРЕ . . . МОРЕ!

Море, море!

Азъ виждамъ твойтѣ брѣгове:
ту тъмни въ свѣтлина,
ту свѣтли въ мрачината;
гори, скали и ручей,
спокойствие и хаосъ,
Море, море!
Азъ виждамъ твойтѣ брѣгове
и влюбенъ съмъ въ твоето безбрѣжие...

Отпусналъ вѣтърътъ криле,
почива връзъ водитѣ: сини,
бездѣлни, непрогледни.
Отнийде повѣй, нито знакъ,
че тукъ бушуватъ бури
катъ кобни заклинания;
че тукъ вълни се гонятъ
безбройни, не една,

вървеща, жива планина . . .
Надъ менъ е падналъ звезденъ мракъ.

О, лодко моя: вѣрна,
безименна, покорна,
не те полюшватъ днесъ вълни.
Поспри, мълчи и слушай съ менъ! —
Мълчането говори . . .

Чертае златенъ пжть
отгоре месецътъ.
Посегна ли, брѣгътъ ще стигна.
А чувамъ тамъ шурцитѣ,
невидими, тѣй както винаги,
пленени, мънички души отъ вѣчността.
Предвѣчна нощъ, предвѣченъ пжть,
предвѣчни пѣсни
По златний пжть и край шурцитѣ
всемира ний ще стигнемъ.

ВЕДРИНА

Катъ усмивка на детето
тѣй е чисто днесъ небето,
а пѣкъ долу, по морето
ведро щедро е разлято
злато . . .

Разтвори гърди широко! —
Че е всичко тѣй високо
и безбрѣжно и дълбоко.
Блѣнъ животътъ не блѣнува,
а празнува . . .

П. А. ШИШКОВЪ

СПОМЕНИТЪ НА СТАРИЯ АДМИРАЛЪ

Завръщане въ родината

Кафенето бързо се опразваше отъ посетителитѣ си. Затова Давидовъ довършваше:

— Празникъ бѣше, когато се впуцахме въ кръгосвѣтното си плаване — двоенъ празникъ бѣше, когато се завръщяхме . . .

Заминали съ едва наболи мустачета — ние се завръщяхме съ мустаци, които отлично се засухваха нагоре. Отплавали съ гладки, бѣло-розови лица — ние се завръщяхме съ избръчкани, тъмно-оранжеви лица. Излѣзли съ русо-копринени и кестеняви коси — ние ги връщяхме посивѣли върху скулитѣ си... Младигѣ се завръщаха възмжжали, възмжжалитѣ се връщаха застарѣли. Заминали мичмани, връщаха се лейтенанти. Заминали лейтенанти — връщаха се капитанъ-лейтенанти, заминали старши-офицери, връщаха се командири. Тръгнали, като млади матрози — връщаха се подофицери. Зипочнали плаването си въ единъ корабъ, довършваха го въ другъ... Заминали, като бащи на пеленачета — бързаха къмъ родината, за да намѣрятъ отрасли децата си...

Радостта бѣше буйна, нервна, обща, като дели-

риумъ, обхваналъ всички. Всички: отъ командира до последния морякъ. Къмъ общата радостъ — съществуваха още двесте отдѣлни, специфични, помалки радости, дълъ на всѣки членъ отъ корабния екипажъ. Двестата души корабни хора носѣха по отдѣлно свои, потайни, съкровени радости, които щѣха да избликнатъ въ умиление, въ сълзи, въ прегръдки и цѣлувки въ онзи блаженъ мигъ, когато щѣхе да хвърлимъ котва въ Кронщадъ...

Всѣки носѣше подаръкъ изъ далечнитѣ страни: кой — маймунка, кой — папагалъ, кой — канарче, колибърче, рунтаво кученце... Шкафчетата на матрозитѣ бѣха пълни съ: корали, идолчета, маниста, кехлибарени броеници, копринени кърпи, копринени шалчета, картинки, фотографии, най-различни спомени... Събрани подаръцитѣ ни на купъ отъ всички ни — можеше да се направи малка менажерия или малкъ етнографски музей.

Матрозитѣ носѣха татуировки по гѣлата си... Котви, кораби, вериги, цвѣта, змии, дракони, вулкани, фантастски японски и китайски огнедишащи чудовища бѣха нашарени съ китайски тушъ по ржцетѣ, по гърдитѣ, по бедрата, по гърбоветѣ на

корабнитѣ ни хора... А помня — то бѣше презъ време на първото ми кржгосвѣтно плаване — единъ нашъ морякъ, влюбилъ се въ нѣкаква млада японка, на вѣчни времена бѣ запечатилъ любовта си къмъ нея върху дѣсната си ржка. Въ екстаза на любовта си къмъ японката, бѣше съвсемъ забравилъ младата си жена Наташа — въ нѣкой чаенъ домъ той билъ запретналь ржкава си и билъ далъ да татуиратъ съ руски слова: „Накаго — обичамъ те!“ Накаго се казвала японката. А сега, предъ родината, която наближаваше, изтръпналъ предъ образа на жена си и изтрезнѣль отъ отдавна забравената си любовъ къмъ японката, съ запретнатъ дѣсенъ ржкавъ, той тичаше намръщенъ отъ човѣкъ на човѣкъ и искаше съветъ, какъ да се отърве отъ страшното японско име, което не биваше да види Наташа. Намѣриха леснината му. Подложиха го въ кораба на нова татуировачна операция и, следъ като направиха нѣкои леки поправки върху буквитѣ — Накаго се обърна въ Наташа. Засмѣ се матрозътъ и съ възторгъ загледа метаморфозата, очарованъ отъ новата редакция, отлично нагодена за родината: „Наташа — обичамъ те!“ Ето — той щѣше да запретне ржкава си и нагледно щѣше да удостовери предъ жена си за рицарската си любовъ къмъ нея презъ дългото си странствуване...

Мичмани и лейтенанти, заобиколили портретитѣ си въ своитѣ кабинни съ ликоветѣ на голи и полуголи жени, бързо чистѣха стенитѣ си отъ всичкитѣ тѣзи изображения, които биха могли да ги изобличатъ въ нецѣломъдрие... Унищожаваша писма и спомени, случайно останали отъ чуждоземни красавици. И нервно скѣтваха и укриваха онѣзи спомени, които трѣбваше да спазятъ, но които не трѣбваше да попаднатъ подъ погледа на съпруги, годеници, братя и сестри... имаше образи, които не биваше да подпаднатъ подъ очитѣ на жена и деца, нито даже и предъ погледа на кой и да е сухоземнъ жител...

Всички чистѣха, оглаждаха, нагаждаха работитѣ си по онзи образецъ, който бѣше най-приятенъ и приемливъ за Кронщадъ. Отсега нататъкъ Кронщадъ щѣше да командва, затова всички се справяха съ неговитѣ изисквания.

Мичмани, заминали безъ бѣль косъмъ — изтръгваха бѣлитѣ си косми, лейтенанти, заминали само съ десетина бѣли косми — не смѣха сега да се явятъ въ Кронщадъ съ кичури бѣла коса, затова усилено правѣха опити да боядисватъ коситѣ си.

Не бѣха пощадени отъ общата болестъ на подмладяване и нисшитѣ чинове. Наредъ съ висшитѣ си началници и тѣ изтръгваха и боядисваха косата си. Общо съревнование всички да се покажатъ млади, чисти, безъ никаква промѣна...

И, поставили корабния си носъ върху Ламанша — ние забравихме всичко, освенъ Кронщадъ. Предъ думата „Кронщадъ“ ние вибрирахме, като млади девизи, които отиватъ на среща съ любимия си. Наелектризирани тѣла, усилена пулсация, умъ, спрѣтъ и закованъ върху лицата на родители, жени, деца, любими. Неравенъ бѣгъ по палубата, доброволно безсъние, остръя погледъ, пустнатъ напредъ, за да открие мощния бретонски фаръ Ушантъ, който ще ни въведе въ обятията на Ламаншъ, презъ който пакъ ще хлѣтнемъ въ Нѣмското море, последното предверие на родното Балтийско море. Балтийското море! Една дума — пълна съ такова магическо съдържание, каквото е нѣмало никое друго море за насъ!...

— Данъ, данъ, данъ... — часовникътъ въ кафенето проби дванадесетъ часа.

Адмиралътъ погледна часовника, спрѣ да разказва, вдѣлбочи се въ себе си, въздъхна дълбоко-дълбоко и завърши:

— И, хвърлили котва въ Кронщадъ, то бѣше такава картина, каквато не се подава на описание. Сълзи, умиление, трепети, прегръщания. Майки не познаваха момчетата си, бащи за пръвъ пътъ видяха израслитѣ си деца...

Настана по-дълга пауза. Двамата, вдѣлбочили погледа си въ вътрешния си миръ, машинално загледаха кафедржията, който прибираше тезгяха, готвейки се да затваря вече опраздненото кафене.

Адмиралътъ стана на крака. Стана и Тошкювъ. Приближиха се до тезгяха и платиха консумацията си. Тръгнаха къмъ вратата, за да излѣзатъ. Излѣзоха. Подадоха си ржка, за да си пожелаятъ лека нощъ:

— Братко — рече адмиралътъ съ пламъкъ въ очитѣ, — старческото ми сърдце пакъ желае да литне на море! Пакъ бихъ приелъ младенческия си видъ върху корабния мостъ. Пакъ! Щомъ взема да откривамъ фаръ следъ фаръ по носа на кораба си и да отхвърлямъ мили следъ мили задъ кърмата си! — затърсиха двамата дѣсницитѣ си и се отправиха въ противоположни посоки...

САВА Н. ИВАНОВЪ

Капитанъ I рангъ

ГОЛУБЧИКЪ

(По случай 50 годишнината отъ Сръбско-българската война)

Преди 50 години, въ навечерието на сръбско-българската война, нашата Дунавска флотилия, създадена отъ руситѣ следъ освобождението ни на 1. VIII. 1879 година, макаръ че бѣше преживѣла вече единъ периодъ отъ 6 пълни години, не бѣше още напълно оформена и укрепнала. Тя се командваше отъ хероя отъ Освободителната война, руския капитанъ-лейтенантъ Рожественский.¹⁾ По-голѣмата частъ

отъ останалитѣ ржководители на флотилията — офицери, корабоводачи, механици и подофицери — бѣха сжщо руски поданници, числещи се въ руския воененъ флотъ, останали временно на служба въ още незакрепналата добре българска флотилия. Въ очакване на предстоящата сръбско-българска война, още въ началото на есенъта 1885 г., нашата Дунавска флотилия, по нареждане на Военното министерство, бѣше успѣла да пренесе по Дунава отъ Рени (Русия) въ Русе голѣми количества бойни припаси и насѣченитѣ сребърни петолевки, които бѣха тѣй необходими въ този сждбоносенъ моментъ за България. Отъ Русе, пакъ съ корабитѣ на Дунавската флотилия, бойнитѣ припаси се пренасяха къмъ при-

¹⁾ Въ последствие стана знаменитъ руски адмиралъ. Той командва руската II. Тихоокеанска ескадра презъ време на руско-японската война и се сражава херойски при о-въ Цусима на 14. V. 1905 г. съ много по-силната японска ескадра.

станцията Ломъ и Видинъ. Едновременно съ това, корабитѣ отъ Дунавската флотилия трѣбваше да служатъ и като транспортъ за нашитѣ войски, които сжщо по Дунава се насочваха къмъ сръбската граница.

Тъкмо въ този важенъ моментъ на дейността, Дунавската флотилия получи тежъкъ и неочакванъ ударъ. Между 15. и 29. X. 1885 година рускитѣ морски офицери и подофицери бѣха отзовани отъ своето правителство и младата Дунавска флотилия остана безъ най-важнитѣ си ръководители. Командването на флотилията пое българскиятъ артилерийски капитанъ Ванковъ, който веднага се зае да уреди най-напредъ въпроса съ личния съставъ въ флотилията. Следъ като разпредѣли българскитѣ действащи и запасни моряци по плавателнитѣ сждове и въ брѣговитѣ части, той потърси съответния команденъ съставъ отъ специалисти. Времето, съ което разполагаше, бѣше много кратко, а изборътъ — твърде ограниченъ, вследствие на което той бѣше принуденъ да прибѣгне до компромиси. Но, все пакъ, той успѣ да разреши тази трудна за него и за флотилията задача задоволително. Корабитѣ бѣха комплектувани съ необходимия, макаръ и не напълно специаленъ личенъ команденъ съставъ и действаха презъ време на войната съ голѣмъ успѣхъ.

Къмъ това време, корабниятъ съставъ на Дунавската флотилия се състоеше отъ: яхтата „Александъръ I.“ (фиг. 1.), параходитѣ „Голубчикъ“ (фиг. 2.), „Опитъ“ (фиг. 3) и „Взривъ“ (фиг. 4), въоръжени съ по две 4 фунтови орждия и 1 скорострелка; миноноскитѣ „Бичокъ“ и „Черепаха“, въоръжени съ по две пжртови мини и една скорострелка; парнитѣ катери „Ракета“, „Бавария“, „Фардингъ“, „Мотала“, „Олафчикъ“, „Варна“ и „Птичка“, първитѣ три отъ които имаха по една скорострелка; шлеповетѣ „Янтра“, „Ломъ“ и „Искъръ“ и около 15 гребни лодки и 20 понтона.

Следъ заминаването на рускитѣ морски офицери, Дунавската флотилия продължи съ още по-голѣма напрегнатостъ и бързина да пренася войски и бойни припаси отъ Русе къмъ Ломъ и Видинъ за нуждитѣ на северния отредъ на капитанъ Узуновъ — славния защитникъ на Видинската крепостъ. Чрезъ това Дунавската флотилия изигра успѣшно една твърде важна и голѣма роля по отношение на снабдяването и транспортирането на нашата молада, лишена отъ опитностъ и бедна съ бойни припаси, армия. Безъ Дунавската флотилия въ този моментъ нашитѣ войски можеха да се укажатъ въ твърде тежко положение, защото безъ снаряди и патрони, които трѣбваше да се пренасятъ по Дунава, не бѣше възможно да се воюва.

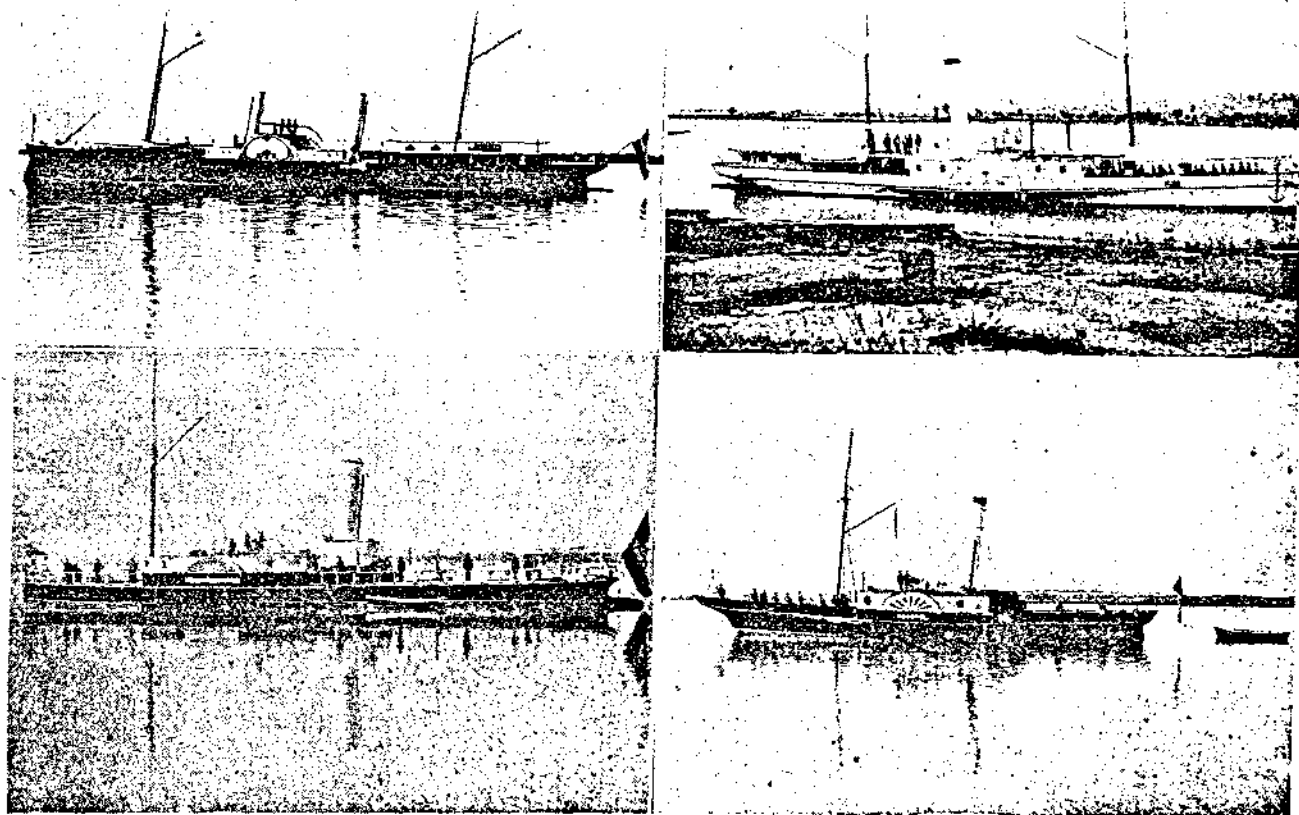
Когато на 2. ноемврий 1885 г. се обяви войната съ Сърбия, разположението на Дунавската флотилия бѣше следното: Русе — главна, ремонтна и тилова база на флотилията, а Ломъ — предна оперативна база на сжщата. Корабитѣ бѣха въ движение, като военни транспортни, между Русе и Ломъ — Видинъ. Миноноскитѣ и парнитѣ катери бѣха разпредѣлени така: една миноноска и единъ паренъ катеръ въ Видинъ, другата миноноска съ другъ паренъ катеръ въ Ломъ, а останалитѣ 5 парни катери бѣха разпредѣлени между пристанищата Орѣхово и Русе. Тѣ всички охраняваха съответнитѣ пристанища, контролираха корабоплаването по Дунава, охраняваха нашитѣ транспортни кораби и поддържаха връзката

между нашитѣ дунавски пристанища, като пренасяха пощата и важни военни нареждания.

Презъ цѣлата Сръбско-българска война Дунавската флотилия не можа да прояви нѣкои особени бойни действия, едно поради самото естество на флотилията, която бѣ съставена въ по-голѣмата си частъ отъ транспортни кораби и друго — поради липсата на военно-рѣчни сили отъ страна на Сърбия. Нейнитѣ действия се състояха въ транспортна дейностъ, която често пжти, подъ неприятелския артилерийски огънь, се извършваше съ голѣмъ успѣхъ. Презъ тази война корабитѣ бѣха принудени да използватъ разни военно-рѣчни хитрости, като измѣняване на вида, цвѣта и името на кораба, обличане на обслугата въ цивилни дрехи, освѣтяване на кораба, за да прилича на пжтнически експресенъ параходъ и пр., съ цель, да се измами бдителното око на заседналия на брѣга на Дунава врагъ и да се мине покрай него безнаказано. Обикновено, всички кораби отъ Дунавската флотилия пренасяха военнитѣ си товари отъ Русе или другитѣ дунавски пристанища до Ломъ, а отъ тамъ до Видинъ — най-опасната зона — отиваше само парахода „Голубчикъ“, който по своитѣ военно-рѣчни качества бѣше най-подходящъ за изпълнение на подобни опасни задачи и чийто енергиченъ, смѣлъ и находчивъ командиръ, мичманъ Луцкий, отъ тогавашния офицерски команденъ съставъ, бѣше незамянимъ за подобни смѣли и рисковани транспортни операции. Може да се каже, че главно поради смѣлостта и остроумието на мичманъ Луцкий, Видинската крепостъ презъ време на обсадата ѝ отъ армията на генералъ Лешанинъ, не остана безъ връзка и подвозъ на бойни и хранителни припаси, които бѣха тъй необходими за успѣшната ѝ отбрана.

На 9. ноемврий 1885 г. Видинската крепостъ бѣше окончателно оградена по сухо отъ сръбскитѣ войски, които постепенно се приближаваха къмъ нея. Връзката съ вътрешността на България бѣ прекъсната. Положението на храбритѣ защитници на Видинъ отъ день на день ставаше по тежко и постоянно се влошаваше, поради недостатъчното количество бойни и хранителни припаси и невъзможността да се доставятъ нови такива, следъ обсадата на крепостта. Единствената надежда, която оставаше, бѣше параходътъ „Голубчикъ“, който трѣбваше да се промъкне незабелязано покрай сръбскитѣ брѣгови батареи, за да донесе въ Видинъ войсковы подкрепления, бойни припаси и храна и по този начинъ да съживи и усили отбраната на крепостта.

Още на 4. срещу 5. ноемврий презъ нощта, преди да бжде обсадена Видинската крепостъ, „Голубчикъ“ напусна Видинското пристанище и замина за Русе, за да вземе и донесе нови товари. Той пристигна въ Русе благополучно, натовари пакъ войски и бойни припаси и къмъ 7. ноемврий 1885 г. се насочи съ възможно най-голѣма скоростъ пакъ къмъ Ломъ—Видинъ. Презъ нощта, обаче, която бѣше много тъмна, едва излѣзаль отъ района на Русенското пристанище, при Пиргоския островъ, той се натъкна на застаналь на котва безъ свѣтлина вътроходъ и го повреди, а следъ това, обърканъ отъ голѣмата тъмнина и въ бързината си да стигне по-скоро Видинъ, той заседна на една плитковина и не можа да се изтегли отъ нея. Скоро, обаче, излѣзлия силенъ вѣтъръ разклати кораба, и заедно съ повишаващото се равнище на Дунава, помогна

Параходи отъ състава на Дунавската флотилия презъ 1885 г.

Отгоре вляво: яхтата „Александър I“; отгоре вдясно „Голубчик“; отдолу вляво „Опит“; отдолу вдясно „Взрив“

на парахода „Голубчик“ да се смене отъ плитковината и да продължи пътя си къмъ Видинъ.

На 8. ноемврий вечерь парахода „Голубчик“ пристигна благополучно въ Ломското пристанище, където завари и пристигналата по рано яхта „Александър I“. Въ обсадената Видинска крепостъ очакваха съ нетърпение пристигането на българскитъ военни транспорти, които трѣбваше да имъ донесатъ войски, бойни припаси и храна. Съ пристигането си въ Ломъ, командирътъ на „Голубчик“ схвана сериозността на положението и следъ като се посъветва съ правия си началникъ — помощникъ командира на Дунавската флотилия и командиръ на яхтата „Александър I“, лейтенантъ Бланкъ, реши да се промъкне съ кораба си покрай сръбската батарея при с. Видболъ, като използва военната хитростъ.

Бѣше решено презъ нощта „Голубчик“ да преобрази външния си видъ и сутринята рано, подпомогнатъ отъ яхтата „Александър I“, да докаратъ натоваренитъ шлепове до с. Акчаръ, а отъ тукъ, той самъ да ги поеме, да мине съ хитростъ подъ носа на сръбската батарея и да ги закара въ Видинъ.

Щомъ се стъмни, на 8. ноемврий вечерята, въ Ломското пристанище закипъ необикновена усилена работа. Бѣлиятъ като лебедъ параходъ „Голубчик“ бѣше пребойдисанъ съ черна боя, стожертъ му — скъсанъ, а името му — замѣнено съ „Анна“. Той трѣбваше да изглежда и да представлява отъ себе

си гръцки търговски параходъ. Дветъ му малкокалибрни орждия и скорострелката му бѣха прикрити. Всичко друго, което можеше да издаде военния му видъ, бѣше бързо, сръчно и майсторски маскирано. Едновременно съ това, на шлеоветъ „Ломъ“ и „Янтра“ бѣха претоварени военнитъ товари отъ яхтата „Александър I“. На „Голубчик“ и на двата шлепа бѣха натоварени: орждия, снаряди, патрони, опълченци, доброволци отъ Свищовъ, студенти отъ Русия и освободени отъ затворитъ затворници, които бѣха пожелали да воюватъ. До съзоряване всичко бѣше готово.

Рано сутринята на 9. ноемврий 1885 г., яхтата „Александър“, съ двата шлепа „Ломъ“ и „Янтра“, преобразования „Голубчик“ и миноноската „Черепаха“, напуснаха Ломското пристанище. Когато приближиха Акчаръ, „Александър I“ предаде шлеповетъ на „Голубчик“ и заедно съ миноноската се завърна въ Ломъ. „Голубчик“ пое двата шлепа на влѣкало, издигна гръцко знаме и се насочи къмъ Видинъ. Наближавайки къмъ с. Видболъ, обслужата му се преоблѣче въ цивилни дрехи, прибра или прикри отъ палубата му всичко, което можеше да всѣе подозрение, и започна да измѣрва дълбочината на Дунава, като се стараше да говори, колкото се може повисоко по гръцки. Въ този моментъ, обаче, влѣкачнитъ вжжета се скъсаха и шлеповетъ се понесоха по течението на Дунава. Поради случилата се неприятност, корабоводачътъ, който бѣше отъ сръбско потекло, започна да псува по сръбски. Неговата не-

обмислена, а, може би, и преднамърена постъпка, можеше да разкрие сжщността на работата, затова командира на парахода „Голубчикъ“, мичманъ В. Луцкий, веднага го арестува и не го остави по-вече да излѣзе на мостика. Той бѣше замѣстенъ отъ корабника Драгомировъ, който тутакси зае мѣстото му. Корабътъ бѣше повърнатъ обратно, достигна и подбра шлеповетъ наново и пакъ продължи пътя си за Видинъ.

Сръбската батарея при с. Видболъ пропусна „Голубчикъ“ да мине спокойно покрай нея. Чакъ когато парахода „Голубчикъ“ и шлеповетъ оставиха далечъ задъ гърба си сръбската батарея, изглежда, че сръбскитѣ артилериисти се бѣха досѣтили за измамата и изпратиха следъ тѣхъ два безвредни снаряда, които, обаче, не можаха да ги достигнатъ. Параходътъ и шлеповетъ, промъкнали се благополучно покрай опасността, се приближаваха вече къмъ Видинъ.

Въ Видинското пристанище ги посрещнаха радостно и тържествено. На пристанището бѣше построена една почетна рота съ развѣто знаме и музика. Тукъ бѣше и командирътъ на крепостта капитанъ Узуновъ, който най-добре схващаше голѣмия подвигъ на командира на „Голубчикъ“, мичманъ В. Луцкий и неговото още по-голѣмо значение за повдигане духа на крепостта. Следъ слизането на мичманъ Луцкий на брѣга, капитанъ Узуновъ го поздрави за подвига му съ възторжени слова и окачи на гърдитѣ му кръстъ за храбростъ.

Радостта за пристигането на „Голубчикъ“ въ обсадената крепостъ бѣше действително голѣма. Първо — чрезъ този подвигъ — той възстановяваше прекъснатата единствена транспортна връзка по Дунава, второ — той подкрепи въ единъ отъ най-труднитѣ моменти крепостта съ нови войски, оръдия, снаряди и патрони, и трето — най-важното — той

повдигна духа и вѣрата въ крепостта за крайната победа, тъкмо когато, поради неуспѣхитѣ при Кула и Бѣлоградчикъ, поради отеглянето на нашитѣ войски отъ сръбската граница при Брѣгово и поради обсаждането на Видинската крепостъ, тѣ бѣха силно поколебани. Въ случая, мичманъ В. Луцкий се прояви като херой, наредъ съ храбрия, енергиченъ и деятеленъ командиръ на крепостта и заслужено получи отъ неговитѣ рѣце наградата за храбростта си.

Но тържественото посрещане трая кратко време. Предстееше усилена работа по отбраната на крепостта. Войската се прибра по мѣстата си, бойнитѣ припаси бѣха бързо разтоварени и „Голубчикъ“ още сжщата нощъ се отпрати съ шлеповетъ си за Ломъ, за да поеме отъ тамъ нови бойни товари за Видинъ. Презъ нощта той мина покрай сръбската батарея при с. Видболъ пакъ благополучно, като повторно я измами съ многото си свѣтлини, които му даваха видъ на брѣзъ австрийски пѣтнически параходъ.

Така „Голубчикъ“, използвайки, споредъ случая и обстановката, смѣли и остроумни хитрости, до края на войната поддържаше безприпятствено и благополучно важната и единствена транспортна връзка между предната база на Дунавската ни флотилия — Ломъ и обсадената крепостъ — Видинъ. Така корабитѣ отъ Дунавската ни флотилия, въпрѣки противодействието на сърбитѣ, поддържахъ, подкрепяхъ и продоволствуваха крепостта Видинъ въ всѣко бойно отношение, въ най-тежкото време за нея, когато тя бѣше обсадена и откъсната отъ България. До края на войната. Видинъ не падна и устоя на голѣмия напоръ на сръбската Тимошка армия, благодарение на подкрепителнитѣ, подбодрителнитѣ и съживителнитѣ струи, които Дунавската ни флотилия постоянно и непрекъснато вливаше въ нея и чрезъ които я правѣше годна да отстоява и да се отбранява съ успѣхъ.

В. И.

„РОДИНА“

Това е името на новия параходъ на Бѣлг. Търг. Параходно Д-во. Българскиятъ търговски флотъ се увеличи съ още една единица. Въпрѣки всички трудности, които се срещнаха при осъществяването на тази нова и отъ толкова голѣмо значение придобивка, тя е вече свършенъ фактъ. На 2. ноември българското знаме е било издигнато на най-голѣмия по тонажъ параходъ на Параходното ни Д-во.

Това е бившиятъ параходъ „Eisenach“ на Дружеството Norddeutscher Lloyd отъ Bremen. Параходътъ е билъ въ експлоатация до момента на вдигане на българското знаме на него. Построенъ е въ 1922 г. въ Штетинъ отъ корабостроителницата Vulcan Werke A. S. Има 4159 бруто и 2535 нето регистрови тона. Общата му товароподемностъ е 6675 тона при газене около 7-15 м. Постоянниятъ му запасъ отъ вжглища е 625 t, а запаснитѣ му вжглищни ями събиратъ още 915 t. Параходътъ може да носи и 853 t воденъ баластъ. Има парна машина съ тройно разширение отъ 1800 конски сили и си служи съ прегрѣта пара отъ 3 котела. Параходътъ е съ две палуби. Полезниятъ товаръ, който ще може да носи е къмъ 5500 t. обстоятелство, което го прави съ около 1200 t. по-голѣмъ отъ най-голѣмиятъ ни по настоящемъ търговски параходъ.

„Родина“ се явява най-подходящиятъ за континенталната ни линия параходъ и съ него трѣбва да

считаме, че тази линия се окончателно затвърдява „Мария-Луиза“, „Балканъ“ и „Родина“ ще обезпечатъ една редовна връзка съ континента и ще станатъ пионеритѣ на стопанската ни независимостъ носейки непосредствено до пазаритѣ имъ произведенията на нашето стопанство. Съ покупката на третия параходъ се тури най-последенъ край на легендата за прекратяване на континенталната линия, и Бѣлг. Търг. Пар. Д-во може да се яви на западния пазаръ съ една постоянна и радовна линия, за да претендира и на една частъ отъ вноса, който се пренася по море. По този начинъ то става достоенъ съперникъ на по-старитѣ дружества, обслужващи сжщата линия и затвърдява редовното явяване на българското знаме по брѣговетѣ на Западна Европа.

„Родина“ ще напомня на своитѣ доблестни моряци отечеството, което следи съ внимание тѣхнитѣ смѣли походи и придобивки за нашето стопанство и на държавитѣ, съ които сме въ търговски връзки, за нашата страна, полагаща неимоверни усилия, за да се подравни съ по-напредналитѣ отъ нея, като смѣло крачи и въ пътя на търговското мореплаване.

Тази линия ще засили стопанскитѣ ни връзки съ Западна Европа и има всички изгледи да се развие бързо, като засили нашия износъ така, както египетската линия стана една жизнена артерия за на-

шето стопанство. На първо време тя ще срещне организираната съпротива на всички обслужващи ни до сега параходни дружества, така както и въпросът за покупката на новите параходи срещна много и неочаквани противници. Картелиът на големите параходни компании, които разпределят помежду си трафика от Западна Европа към близкия изток и имат своята организирана мрежа за привличане на товар за обратен път, ще използват всички възможности, за да лишат тази нова линия от достатъчен товар в двете направления, за да я направят невъзможна. На Бълг. Търг. Пар. Д-во предстои тежка борба, докато се наложи и се признае правото му да взема припадащата му се част от българския трафик и този в близкия изток. Във тази му борба то трябва да бъде подкрепено от всички заинтересувани в напредъка на нашето стопанство. Държавни учреждения, банки, търг. инд. камари и всички отделни стопански единици и фактори трябва еднакво близко да чувствуват успеха на тази линия. Чуждите държави дават добър пример за това и сочат как да се организира стопанството. При износа на тютуните ни въ връзка с големата ни компенсационна сдѣлка всички опити на Параходното ни дружество да вземе една част от тѣх за износ под българско знаме останаха напразни, въпреки съдействието и съчувствието на факторите, които пропуснаха да предвидят въ договора участието на нашето параходство въ превоза, защото то още не беше затвърдило тази линия.

Износът на нашите яйца и всички по-ценни артикули, които заплащат сравнително по-високи навла, сж почти завладени от чуждите компании

чрезъ комисии, ристурни и др. възнаграждения, които пречупват съвестите и каратъ мнозина да жертвуват общия интересъ на стопанството ни.

Днесъ е почти общоприето вносителите да купуват стоките съ уговорката „товарене под знамето на купувача при равни съ конкуренцията навла“. Формула, която, ако се възприеме от нашите вносители и при една редовна българска континентална линия, ще даде безсъмненни резултати за стопанството и много удобства за самите вносители, тъй като ще имат да се справят съ собственото ни Параходно дружество и въ собствената си страна, а не както сега споровете съ транспортора да се отнасят въ централи, които сж вън от страната ни и да получават почти винаги неблагоприятно разрешение за получателя.

Усилията на Параходното ни дружество трябва да срещнат организираното сътрудничество и подкрепа на всички фактори, защото успехът му ще е тържество за цялото ни стопанство. Нека името на новия параходъ напомня на всички задълженията ни къмъ Родината, която днесъ повече отъ всѣкога се нуждае отъ координирани усилия на всички свои синове.

Българският Народен Морски Сговоръ чувствувва най-силно новата придобивка и се присъединява къмъ общата радост за успеха на море, като поздравява тѣзи, които станаха причина за осъществяването на покупката, въпреки всички прѣчки. Стѣпка по стѣпка търговският ни флотъ прави своите завоевания. Ние му желаемъ още по-големи и нови придобивки въ завоеването на морската ни търговия.

ПОЯВЯВАНЕТО НА ВАШИНГТОНСКИЯ КРЪСТОСВАЧЪ И НЕГОВОТО РАЗВИТИЕ

(споредъ Gerhard Höflsch)

Постоянно се говори за разоржение и конференции по разоржението, но подплашените, кой знае отъ какво, „победители“ трескаво се въоръжаватъ.

Рожба на Вашингтонската конференция по разоржението бѣ новосъздаденият 10000 тоненъ типъ на кръстосвачъ. Водоизмѣстимостта на тоя воененъ корабъ не трѣбваше да надминава 10000 тона, а неговото главно въоръжение трѣбваше да се състои отъ 203 см. орджия. Съ тия числа се определяха възможните най-големи граници относно тонажа на кораба и въоръжението му, но не биде определенъ общиятъ тонажъ на всички кораби, които една държава би могла да строи. Това второ ограничение стори Лондонската морска конференция. Договарящите страни не можеха да строятъ безразборно линейни и бойни кораби, но затова пъкъ имъ се даде свобода въ постройката на кръстосвачи. Започна се лудо надпреварване въ това отношение. Днесъ не водоизмѣщението отъ 10000 тона е характерната черта на тоя видъ военни кораби, а тѣхното въоръжение отъ 203 см. орджия. Англичани и японци притежаватъ вече кораби-кръстосвачи съ по-малко отъ 10000 т. водоизмѣстимостъ, но тѣ сж снабдени съ сжщитѣ 203 см. орджия.

Къмъ края на големата общоевропейска война, англичаните започнаха постройката на 5 кръстосвачи отъ типа „Hawkin“ съ по 9000 т. и 7—19 см. орджия, но съ голѣмъ кръжъ на действие. Тия кръсто-

свачи трѣбваше да служатъ като пазители на търговските кораби и щѣха да водятъ борба съ германските леки кръстосвачи „Möwe“ и „Wolf“. Двата спомагателни нѣмски кръстосвачи „Möwe“ и „Wolf“ бѣха снабдени съ по-нѣколко 15 см. орджия и торпедни тръби, но притежаваха огроменъ кръжъ на действие. Тѣ бѣха сериозни противници на английските морски единици. По подобие на английските кораби отъ вида „Hawkin“, се спрѣха последните две конференции на новия 10000 т. типъ за кръстосвачите.

Като първи корабъ отъ този типъ бѣ спуснатъ на вода презъ 1925 год. французскиятъ кръстосвачъ „Duquesne“. Следъ него до 1930 год. следваха „Tourville“, „Suffren“, „Colbert“, „Foch“ и „Duplex“. Бронята на тия кораби е почти безъ значение. Дебелината ѝ не надминава 38 мм. Обаче, спестената отъ бронята тежестъ е използвана за увеличаване на мощността на машините. Въ списъците кръстосвачите сж обявени съ скоростъ отъ 36 възли.

Бързи, но съ лека конструкция и съ лека броня кораби построиха и италианците. Тѣхните три кръстосвачи: „Trento“, „Trieste“ и „Bolzaero“ сж обявени като небронирани, понеже бронята имъ е слаба и недостатъчна.

Английските корабостроители продължиха по пътя, който ги доведе до постройката на корабите отъ „Hawkin“овия типъ. Новопостроените кръстосвачи бѣха предназначени като пазители на търгов-

10000-ТОННИТЪ КРЪСТОСВАЧИ НА ГОЛЪМИТЪ МОРСКИ СИЛИ

ДЪРЖАВА	ИМЕ НА КОРАБА	ВОДИЗ-МЪЩЕНИЕ	СКОРОСТЪ	ВЪОРЖЕНИЕ	БРОНЯ ВЪ М.М.			
					Водна линия	Тежка артилерия	Подъ	Командна кула
Франция	Duquesne	10000	35-36	8-20'3 см.; 8-10; 6 т. тр.	38	38	38	—
	Algérie	10000	32	" " "	150	120	80	—
Италия	Trieste	10000	36	8-20'3 см.; 16-10; 8 т. тр.	70	76	—	—
	Pola	10000	32	" " "	140	127	—	127
Англия	London	10000	32	8-20'3; 4-10; 8 т. тр.	—	50	76	76
	Exehev	8700	32	6-20'3; " 6 "	—	50	50	75
Япония	Aoba	7200	33	6-20'3; 4-12; 12 т. тр.	127	—	51	—
	Nachi	10000	33	10-20'3; 4-12'7; 8 т. тр.	102	152	127	—
Съединенитъ северо-американски щати .	Augustia	10000	33	9-20'3; 4-12'7; 6 т. тр.	76	38	76	—
	Pensacola	10000	32'5	10-20'3; 4-12'7; 6 т. тр.	76	38	76	—

ския флотъ. Тѣхната необикновена странична височина и голѣмиятъ имъ свободенъ бордъ издаватъ, че тѣ сж снабдени съ удобни и обширни жилищни помѣщения и сж предназначени да плаватъ изъ тропическитѣ морета. Скоростъта имъ е, съ около 4 мили по-малка, отъ колкото тая на френскитѣ и италианскитѣ кораби. Бронирани сж само: горниятъ подъ, командната кула и орждеинитѣ кули. Водната линия на корабитѣ не е бронирана, но спестената тежестъ при машинитѣ е вложена въ многобройнитѣ подраздѣления на подводната частъ на корабитѣ, съ което се увеличава сигурността имъ.

Японцитѣ започнаха още въ самото начало постройката на тежко бронирани и тежко въоръжени кораби. Бронята имъ е достатъчна да ги защити срещу сериознитѣ нападения отъ страна на единъ въоръженъ съ 15 см. орджия кръстосвачъ. Японскитѣ кораби намѣриха отзвукъ въ Франция и Италия.

Френскитѣ кръстосвачъ „Algerie“ и италианскитѣ „Zara“, „Fiute“, „Pola“ и „Gorizia“ бѣха снабдени съ по-дебела броня, но затова пъкъ тѣхната скоростъ биде съ около 4 мили на часъ намалена.

Последна нация, която започна постройката на новитѣ кръстосвачи, бѣ Америка. И тия кораби не

сж особено добре предпазени срещу неприятелскитѣ снаряди, но тѣхното въоръжение е много по-добро, отъ колкото това на корабитѣ на европейскитѣ държави. Непонятно е, кжде сж могли японцитѣ да смѣстятъ отъ общата тежестъ, за да построятъ добре въоръжени, а сжщо така добре бронирани кораби. Възможно е тѣхнитѣ кораби да иматъ нѣкои други слабости, или пъкъ даденитѣ за голѣмината имъ данни да не отговарятъ напълно на действителнитѣ.

Въпрѣки че вече 10 години се изминаха отъ постройката, на първитѣ 10000 тонни кръстосвачи, все още не е създаденъ съвършениятъ типъ отъ тоя родъ кораби. Дшенитѣ 10000 т. кръстосвачи сж доста тежко въоръжени, но отъ друга страна, за тѣхното запазване, сж положени недостатъчни грижи.

Единъ идеално добъръ 10000 тоненъ кръстосвачъ трѣбва да притежава една малко по-голѣма скоростъ, отъ колкото тая на бойнитѣ кръстосвачи, а неговата броня трѣбва напълно да го предпазва срещу гранатитѣ на 15 см. орджия. Най-подходящото главно негово въоръжение ще останатъ сигурно — 6-20'3 см. орджия. На близкото бъдеще оставаме осъществяването на този кръстосвачъ.

Н. Бакаловъ

Н. БАКАЛОВЪ

ОТЪ БРѢГА НА ИЗТОЧНОТО (БАЛТИЙСКО) МОРЕ

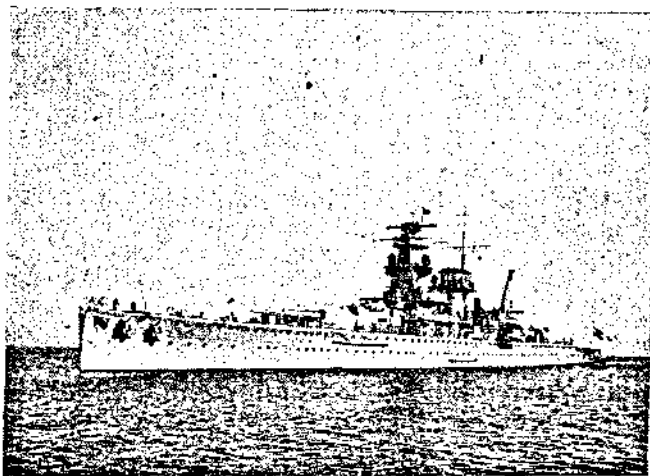
Всѣки две години германскитѣ воененъ флотъ посещава съ нѣкои отъ корабитѣ си откъснатия отъ Германия свободенъ градъ Данцингъ. Всѣки две години съ необикновена радушность и неописуема радостъ данцигчани посрѣщатъ събратята си отъ другата страна на границата. И тая година на 30 августъ пристигна нѣмскитѣ брониранъ кръстосвачъ „Адмиралъ Шееръ“ и ведно съ „синитѣ момци“ оживи картината на попадналия подъ тежкия юрукъ на стопанската криза старъ ханзейски градъ. Родината-майка не забравя отдѣленитѣ скжпи свои чеда и тя полага голѣми грижи за тѣхъ.

... Нека и нашата скжпа майка-земя още повече се грижи за ония свои чеда, за ония доблестни българи, които останаха въ откъснатитѣ подъ чужда власть земи. Златна Добруджа, чудното Бѣломорие съ нашата Тракия и т. н. изискватъ и очакватъ много повече отъ отрудена, но свободна България...

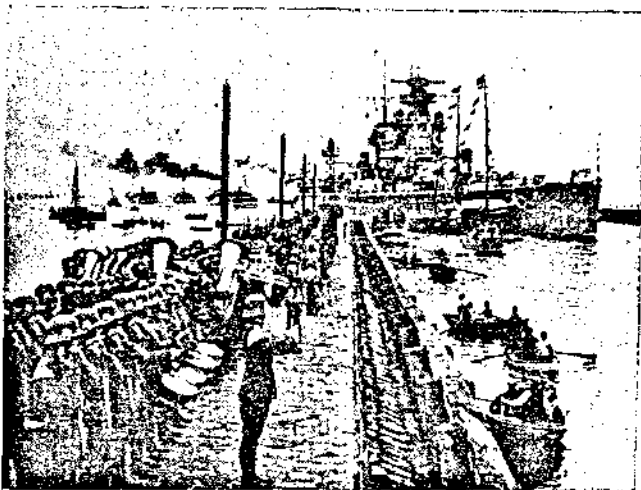
... 30 августъ т. г. бѣ действително единъ празникъ за всички данцигчани. Възобновена Германия изпрати въ данцигскитѣ води единъ отъ най-новитѣ си военни кораби. „Адмиралъ Шееръ“ престоа цѣли четири дни въ данцигското пристанище и цѣлата обслуга бѣ предметъ на безкрайни възторжени приеми.

„Адмиралъ Шееръ“ е строенъ въ корабостроителницитѣ на военния флотъ въ Вилхелмсхафенъ и въ корабостроителницитѣ „Дойче Верфтъ“ въ Килъ. Той бѣ спуснатъ на вода на 1. 4. 1933 год. Корабътъ има 10,000 т. водоизмѣстимостъ и се движи съ 26 морски мили на часъ. Неговитѣ размѣри сж следнитѣ: дължина — 181·70 м., ширина — 20·70 м. дълбочина — 5·80 м., а обслужата му се състои отъ 898 души. Върорженъ е съ шесть 28 см. орждия, поста-

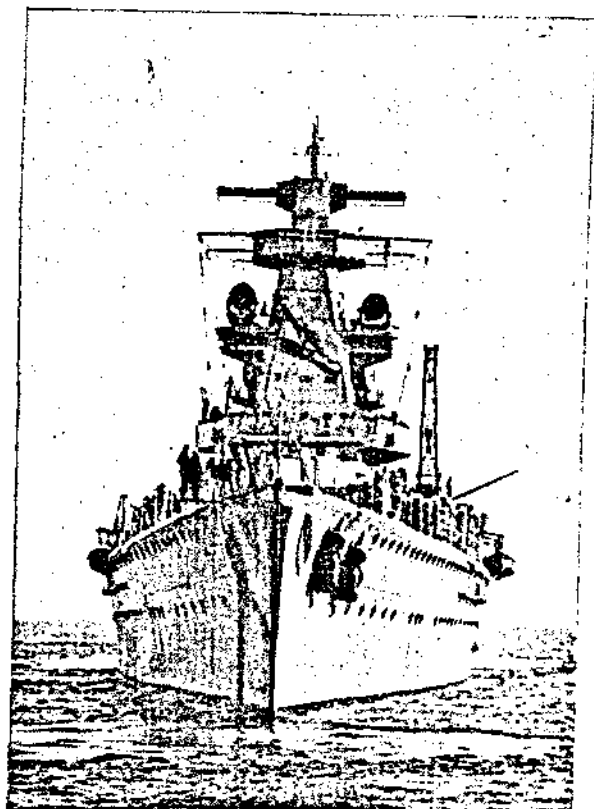
вени по три въ две бойни кули. Първата отъ тѣхъ, кулата „Люцовъ“ е поставена върху носовата часть, а втората — „Фридрихъ Велики“ — върху задната часть на кораба. Срѣдната артилерия се състои отъ 8 орждия, по четири отъ дветѣ страни, поставени въ единични бойни кули върху горния подъ. Като противоаеропланна защита служатъ 6—8 см. орждия и 8—3,7 см. „Адмиралъ Шееръ“ притежава 14 картечници, освенъ това той е снабденъ съ 8—50 см. торпедни тржби по четири въ една обвивка, намиращи се върху кърмовата часть на кораба. Бронираниятъ кръстосвачъ се предвижва посрѣдствомъ 2 витла, върху които се разпредѣлятъ 54,000 к. с. (конски сили). За двигатели му служатъ 8 MAN дизелови мотори. Страничната броня обхваща почти цѣлата му дължина и предпазва части подъ и надъ водната линия. „Адмиралъ Шееръ“ има единъ огроменъ кржгъ на действие, а именно 10,000 мили. При неговата постройка голѣмо приспособление е намѣрило електрическото спояване.

Общъ видъ на бронирания германски кръстосвачъ „Адмиралъ Шееръ“

Тържествено влизане на „Адмиралъ Шееръ“ въ пристанището на Данцигъ

„Адмиралъ Шееръ“ на котва предъ Данцигското пристанище

В. И.

МОРСКИ ПОСЛЕДИЦИ ОТЪ ИТАЛО-ЕТИОПСКАТА ВОЙНА

На 11. октомврий се събра конференция на държавитѣ, членове на Обществото на Народитѣ, за да разгледа приложението на чл. 16 отъ устава (пакта) на Обществото, като е гласувала единодушно съ изключение на Унгария, която се е въздържала, следнитѣ санкции, предложени отъ специалния комитетъ :

1. Правителствата на държавитѣ, членове на Обществото на Народитѣ, които сж забранили по настоящемъ износа, новоизноса или транзита на оржие, муниции и военни материали, предназначени за Етиопия, ще прекратятъ веднага тази мѣрка.

2. Правителствата на държавитѣ, членове на Обществото на Народитѣ, ще забранятъ веднага износъ, новоизносъ и транзита на оржие, муниции и военни материали, изброени въ отдѣлна листа, за Италия и нейнитѣ владения. (Листата обхваща военнитѣ кораби, включително хвърчилоносачи и подводни лодки).

3. Правителствата ще взематъ нужнитѣ мѣрки, за да се избѣгне щото оржието, мунициитѣ и военнитѣ материали, изброени въ отдѣлната листа, и изнасяни въ друга страна, да не се препращатъ направо или косвено въ Италия или нейнитѣ владения.

4. Мърките, предвидени въ точки 2 и 3 се отнасят и до договоритѣ, които вече се изпълняватъ.

5. Всѣко правителство се моли да съобщи въ най-скоро време на Комитета, чрезъ главния секретаръ на Обществото на Народитѣ, мърките, които ще вземе въ връзка на тѣзи разпореджания.

Предложенията за финансови санкции съ цель да се лиши Италия отъ използването на международния кредитъ сѣщо сж били приети.

Тѣ целятъ да се забранятъ всѣкакви заеми, прѣко или косвено, кредити, банкерски или други, на италианското правителство, както и емисия на акции или другъ начинъ за събиране на капиталъ.

Членъ XVI отъ устава (пакта) на Обществото на Народитѣ гласи:

Ако единъ членъ на Обществото прибѣгне до война, противно на поетитѣ задължения упоменати въ членове XII, XIII или XV, той се счита ipso facto, че е извършилъ военно действие противъ всички членове на Обществото. Тѣ сж задължени да прекъснатъ веднага всѣкакви връзки между поданицитѣ си и тѣзи на държавата, сжскала съ пакта, и да прекратятъ всички финансови, търговски или лични връзки между поданицитѣ на тази държава и тѣзи на всички други държави, членове или не на Обществото.

— Англия е съобщила на италианското правителство, че италианскитѣ кораби и спомагателнитѣ такива ще се третираатъ въ колонитѣ на Англия съгласно законитѣ за неутралитета, предвидени въ Хагската конвенция отъ 1807 г.

То значи, че никой италиански воененъ корабъ или параходъ, носещъ войски, оръжие, муниции и пр. не може да остане въ английско пристанище по-

вече отъ 24 часа и ще може да вземе гориво само до най-близкото италианско пристанище.

— Предвижда се за 28. октомври да се открие въ Албания единъ трѣбопроводъ, дълъгъ 70 км. и на стойностъ 300 милиона лирети, който свързва италианската концесия въ Деволъ съ брѣга въ околността на Валона. Петролтътъ, който се произвежда отъ тази концесия, прилича на ромънския и производството му ще може да задоволи едната трета отъ обикновенитѣ нужди на Италия — около 500,000 квинтала.

— Въ връзка съ въпроса за затваряне на Суецкия каналъ за военни кораби и военни транспорти въ германската преса се изтъква случая съ парахода „Вимбледонъ“ и присъдата на Хагския съдъ въ връзка съ това. Английскитѣ параходъ „Вимбледонъ“ подъ френско знаме е пренасялъ оръжие за Данцигъ презъ 1921 г. съ предназначение за Полша. Германското правителство е забранило на парахода да мине презъ Килския каналъ подъ протекстъ, че Полша е въ война съ Русия. На 17. августъ 1923 г. германското правителство бѣше осъдено отъ съда въ Хага да плати разходитѣ на парахода за обиколката му около Дания. Основавайки се на тази присъда, италианското правителство не ще ли поиска Англия да заплати разноснитѣ, ако Суецкия каналъ се затвори и корабитѣ му бждатъ принудени да обикалятъ капъ Добра Надежда?

— Много износители отъ нѣкои държави сж изявили страхъ, че Италия може да реквизира стокитѣ имъ, предназначени за Италия или други страни, когато бждатъ въ италиански пристанища. Отъ Римъ съобщаватъ официално, че този страхъ е неоснователенъ.

И.

СЕРГЕЙ К. ТЕРЕЩЕНКО

На 10. августъ т. г. се е поминалъ въ Швейцария Сергей Константиновичъ Терещенко, известенъ на нашитѣ читатели съ статитѣ и разказитѣ си, нѣкои отъ които специално написани за „Морски Сговоръ“. Той е бившъ руски сухопѣхтенъ офицеръ, който още въ началото на своята кариера се е увличалъ отъ морската служба. Презъ време на революцията, попадналъ въ армията на Врангелъ, и заелъ длъжностъ стражеви офицеръ на торпедоносца „Жарки“, той окончателно се свързва съ морския животъ, за да израстне при най-тежки изгнанически условия, като забележителенъ писателъ и капацитетъ по военно-морскитѣ въпроси съ всесвѣтска известностъ. Писателската си дейностъ започва следъ евакуацията въ Бизертъ, откъдето попада въ Парижъ. Безъ да има специална военно-морска подготовка, благодарение на своята енергия и огромна работливостъ, той въ кжко време придобива по военно-морското дѣло солидни познания, които му даватъ възможностъ да развие удивителна производителностъ. Отъ 1920 г. до последнитѣ дни на живота си, той служи вѣрно на руския воененъ флотъ и издаде съчинения, които му отредиха едно отъ първитѣ мѣста на военно-морскитѣ автори. Едно следъ друго, на френски езикъ, той е издалъ следнитѣ книги: „Беднитѣ рицари“, „Подъ андреевския флагъ“, „Петъръ Великий“, „Руско-японската морска война“, наградена отъ академията, и „История на руския флотъ“. Подготвени сж били за печатъ, но не издадени: „Иванъ Грозний“, „Бѣлитѣ противъ червенитѣ“, а

незавършени оставатъ книгитѣ му „Флотътъ въ историята на Русия“ и „Императоръ Николай II“.

Презъ 1929 г. Терещенко участвува въ основаването на списанието „Часовой“, органъ на рускитѣ военни и на националното задгранично движение, като до края си ръководи морския отдѣлъ на това списание. Едновременно съ това той участвува въ основаването на руския Военно-морски съюзъ, чете лекции и доклади предъ руската емиграция, пише най-разнообразни статии въ френски, нѣмски, английски, славянски и др. списания. Морската генералъ-щабна академия въ Парижъ е оценила способността му и го е канила да чете лекции, а голѣми морски авторитети често сж търсили неговитѣ съвети и указания.

Трескавата творческа работа на този безпримѣренъ труженикъ на перото прекъсва съ сломяването на физическото му съществуване. Духътъ на този борецъ остана, обаче, до край несломненъ. Той остана вѣренъ на своето начало — Русия и възраждането на нейния флотъ, защото най-добре схвана и изнесе предъ свѣта вѣчния стремежъ на Русия къмъ „топлото море“.

Сергей Константиновичъ Терещенко се помина на 40 годишна възраст.

„Морски Сговоръ“ изказва своитѣ най-сърдечни съчувствия на близкитѣ на покойния и участвува въ общата скръбъ за загубата на единъ сътрудникъ съ всесвѣтска известностъ. Миръ и свѣтлина на духа му.

ВЪНШЕНЪ ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Неотдавнашниятъ отказъ на Италия да присъствува на мирната конференция въ Женева и отказътъ ѝ да председателствува събранието, което трѣбваше да се занимае съ разпредѣление на мѣстата въ О. Н., съ цель да се създаде едно мѣсто за Китай, се смѣта като доказателство, че Италия е решила да бойкотира работитѣ на О. Н., докато се прилагатъ санкции срещу нея.

Редомъ съ това, италианскитѣ дипломатически срѣди твърдятъ, че отговоритѣ на държавитѣ, по поводъ протестната нота отъ Римъ, нѣматъ еднакво съдържание, обстоятелство, което убеждава, че Англия не е могла да наложи своето желание, което не е било друго, освенъ да се отговори съ една обща протестна нота отъ Женева. Достатъчно е да се отбележи само, че отговора отъ Варшава, на примѣръ, гласи, „че Полша, въ качеството си на членъ на О. Н., е била длъжна да изпълни задълженията си и да приложи санкциитѣ, въпрѣки традиционнитѣ си връзки съ Италия“.

Такъвъ приятелски отговоръ италианцитѣ сж получили и отъ Москва. Въ него се казва, че „италианското правителство не трѣбва да очаква отдѣлна декларация и отъ страна на съветското правителство, досежно решението на една международна институция, въ която участвуватъ 50 държави, още повече, че и Италия е членка на този институтъ и може да му зададе своитѣ въпроси. Съветското правителство, обаче, нѣма никакви неприятелски чувства къмъ италианския народъ и не е заинтересовано въ итало-абисинския конфликтъ“.

Италия, обаче, не се уплаши. Тя посрещна съ спокойствие и твърдостъ суровитѣ мѣрки, които се насочватъ спрямо нейния народъ, и търси другаде пазари, които да задоволятъ нейнитѣ нужди. За тази цель Италия и Бразилия сж подписали спогодба за доставяне на нужнитѣ на италианската армия 60,000 торби кафе и голѣмо количество замразено месо, а въ свободното пристанище Данцингъ се товарятъ грамадни количества унгарско жито, предназначено за италианското пристанище Чивита Векия.

Следъ Англия, съ най-голѣма упоритостъ санкциитѣ се прилагатъ отъ С. А. С. Щати, където дори отдѣлътъ за корабоплаването при Министерството на търговията е заплашило американскитѣ паракходни дружества, че не ще имъ отпуща никакви кредити, ако тѣхнитѣ параходи пренасятъ военни материали за Италия. Нѣщо повече: очаква се въ близко бъдеще да се наложи възбрана и за вноса на петролъ и памукъ въ дветѣ воюващи страни.

Ясно е, че на италианския народъ предстоятъ дни на голѣми изпитания, заради които се взематъ строги и изключителни мѣрки. Въ цѣлата страна се издига повикътъ за пестеливостъ и пожертвувателностъ, на който се отзоваватъ и италианцитѣ, живущи извънъ своето отечество. А като знакъ на протестъ, нѣкои римски улици, носещи имената на градове и на държави, които сж възприели санкциитѣ, сж вече преименувани съ други имена.

Италия е решила да преодолѣе всички препятствия, които се възправятъ изъ нейния пѣтъ, защото

вѣрва въ правотата на целитѣ, за чието постигане се бори. Бъдещето ще покаже, дали нейната вѣрна нѣма да бжде разколебана.

* * *

Резултатътъ отъ плебисцита въ Гърция бѣше категорично удобрение на възстановяването монархическия режимъ въ Гърция. Затова грѣцкиятъ кралъ Георгиосъ II, който стана преди единадесетъ години жертва на грѣцкия разгромъ въ Мала-Азия, се завърна въ своята родина, за да поеме управлението на държавата, да обедини грѣцкия народъ въ името на единния националенъ интересъ и да постигне омиротворението на страната.

Интересно е, че грѣцкото офицерство, което провъзгласи републиката, следъ дълги и изтощителни борби, най-сетне, се връща къмъ монархия. А още по-важно е и обстоятелството, че генералъ Кондилисъ, който бѣше единъ отъ ревностнитѣ републиканци и голѣмъ сътрудникъ на генералъ Пластирасъ преди 11 години, сега поправя една историческа грѣшка, която бѣше изкулена съ кръвта и страданията на грѣцкия народъ.

Дали щастливиятъ грѣцки кралъ ще донесе желаниа миръ въ родината си, телѣрва ще се види. Въ европейскитѣ дипломатически срѣди, обаче, вѣрватъ, че той не ще следва пѣтя на баща си Константинъ, а веднага ще се освободи отъ известни ясно очертани влияния, като бжде демократиченъ и разсѣдливъ монархъ.

Това е необходимо, особено като се има предвидъ, че вътрешното положение въ Гърция още не е спокойно и се води скрита борба за наследяването на властта, въпрѣки че неотдавна генералъ Кондилисъ заяви, че плебисцитътъ унищожи не само републиката, но и старитѣ партии, които раздвоиха грѣцкия народъ. Отъ днесъ нататъкъ партизанитѣ не ще лъжатъ народа, тѣй както и системата на управление не трѣбва да остане сжщата!

Непосрѣдствено следъ тѣзи изявления, Цалдарисъ, шефътъ на популиститѣ, изпрати телеграма до грѣцкия кралъ, който завършва съ увѣрението, че подъ неговото царуване ще се съзачи „нормалния редъ и парламентаризмътъ“, защото разтурянето на камарата щѣло да бжде „неумѣстенъ и печаленъ актъ“.

При такива две противоречиви схващания, за краля ще бжде твърде трудно кого да повѣрва. Че това е тѣй, съобщава и грѣцкия вестникъ Елевтеронъ Вима, който напечати неотдавна сензационната вестъ, че между депутатитѣ били разнасяни два протоколи, въ единия отъ които се изказвало вѣрностъ на Цалдарисъ, а въ другия на правителството Кондилисъ. „Константирано било, пише вестникътъ, че и въ двата протоколи имало подписитѣ на 348 депутати т. е. толкѣзъ, колкото сж въ грѣцкия парламентъ.“

Ако това е вѣрно, нѣма да бжде чудно грѣцкиятъ кралъ да пристѣпи къмъ образуването на правителство, подъ шефството на нѣкое безпартийно, но авторитетно лице.

Б. ПЪРВАНОВЪ

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДЪЛЪ

На поздравителната телеграма от страна на организацията по случай Тезоимения ден на Нейно Величество Царицата, тя благоволи да отговори съ следната телеграма:

*Професоръ Консуловъ, Председателъ
събора на Българския Народенъ Морски
Сговоръ — Варна.*

Благодаря най-искренно Вамъ и на Българския Народенъ Морски Сговоръ за любезнитъ приветствия и благопожелания, които ми отправяте по случай именния ми денъ.

Иоанна

— По случай дванадесетия ред. съборъ на Б. Н. М. С., последниятъ поздравя Негово Величество Царя, който благоволи да отговори съ следната телеграма:

*Професоръ Консуловъ, председателъ
събора на Българския Народенъ Морски
Сговоръ — Варна.*

Благодаря отъ сърдце Вамъ и на делегатитъ на Българския Народенъ Морски Сговоръ за изказанитъ ми възторжени и родолюбиви приветствия по случай събора Ви. Съ живъ интересъ следя, какъ крепне морската идея у насъ и какъ преуспѣва за радостъ на всички ни хубавото и тъй близко до сърдцето ми дѣло на Народния ни Морски Сговоръ. Нека продължимъ да работимъ въ това направление, като труженицитъ на сѣпката ни земя и тия на родното море съ еднаква любовъ къмъ родината, съ единъ духъ и еднаква воля да вложимъ усилията си за стопанския напредъкъ и всестранния възходъ на България.

Царьтъ

БЮДЖЕТЪ

за Главното Управително Тѣло на Бълг. Нар. Морски Сговоръ за 1936 год.

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

§ 1. Членски вносъ	160,000	§ 1. Издаване на списанието . . .	100,000
Реклами	10,000	20% отъ реклами	2,000
§ 2. Абонати	1,000	§ 2. Библиотека	2,000
§ 3. Продажба на материали . . .	1,600	§ 3. Пропаганда	15,000
§ 4. Субсидии	60,000	§ 4. Канцеларски	15,000
§ 5. Екскурзии (50% отъ чистия приходъ отъ устройванитъ отъ клоноветъ екскурзии) . . .	75,000	§ 5. Наемъ на канцеларията . . .	10,000
§ 6. Непредвидени	5,000	§ 6. Заплати и възнаграждения . .	99,600
		§ 7. Конкурси	5,000
		§ 8. За водния спортъ	30,000
		§ 9. Вноски въ фондоветъ	5,000
		§ 10. Непредвидени и за усилване на другитъ параграфи	29,000
	312,600		312,600

Забележка 1. Годишнитъ членски вноски се опредѣлятъ:

- за възрастни се внасятъ на Г. У. Т. по 80 лв.
- за втори членъ, безъ списанието, се внася на Г. У. Т. по 10 лв.
- за учещи се и войници съ списанието се внася на Г. У. Т. по 70 лв.
- за легионери съ списанието по 70 лв., отъ които 10 лв. фондъ „В. спортъ“
- за учещи се, членове на млад. групи, безъ списанието по 10 лв.
- за легионери безъ списанието по 10 лв., които изцѣло сж фондъ „Вод. сп.“

Забележка 2. На клоноветъ се разрешава да събиратъ въ повече отъ предвиденитъ вноски въ забележка първа въ полза на касата на съответния клонъ.

Забележка 3. Излишецитъ отъ така упражнения бюджетъ се разпредѣлятъ: 70% резервния фондъ, а останалитъ 30% въ разнитъ фондове по решение на Г. У. Т.

Забележка 4. Задължаватъ се клоноветъ да внасятъ въ края на всѣки месецъ постъпилитъ суми отъ членски вносъ.

БЮДЖЕТЪ

на фондоветъ на Българския Нар. Морски Сговоръ за 1936 год.

- Черноморски Наученъ Институтъ
- Лѣтни колонии
- Воденъ Спортъ
- Морски музей
- Учебенъ корабъ „Отецъ Паисий“

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

- По § 8. отъ разходния бюджетъ на Г. У. Т. за 1936 год.
- Вмѣнява се въ дългъ на Г. У. Т. да реализира приходи на фондоветъ съгласно правилницитъ на сжщитъ фондове.

- Разрешава се на Главното Управително Тѣло на Бълг. Нар. Морски Сговоръ да прави разходи презъ 1936 год. съгласно правилницитъ на фондоветъ.

РЕЗОЛЮЦИИ
НАДванадесетия редовен съборъ
на Българския народенъ морски
сговоръ

I. Дванадесетиятъ редовенъ съборъ на Б. Н. М. С. констатира съ тревога, че отбраната на нашитѣ брѣгове е изоставена на заденъ планъ. Условнѣното международно положение, плодъ на съревнувание за надмощие въ басейна на Сръдиземно море, неминуемо засѣга жизненитѣ интереси на нацията и налага пълна готовност за посрещане на всѣкакви изненади. Непрестанното сухопѣтно и морско въоръжение на нашитѣ съседни, отъ друга страна, налага тѣжки за обезпечаване сигурността на страната.

Дванадесетиятъ редовенъ съборъ на Б. Н. М. С. счита, че е крайно време да се отхвърли бремето на несществуващитѣ вече мирни договори и се пристъпи къмъ въоръжението на страната за обезпечаване на нейната сигурност и спокойно развитие, затова настоява предъ правителството да пристъпи часъ по-скоро къмъ установяване на една програма за системно създаване на морски рѣченъ флотъ, крайно необходими за охраната на воднитѣ ни граници. Съборътъ смѣта, че економитѣ за смѣтка на народната отбрана сж равностойни на престъпление спрямо интереситѣ на нацията и настоява часъ по-скоро да се пристъпи къмъ създаване на една ефикасна морска и рѣчна отбрана на нашитѣ брѣгове, чрезъ сръдства, съответни на тѣзи, които евентуално ще ни се противопоставятъ. Нека не се забравя, че воднитѣ граници могат да се отбраняватъ само съ флотъ, който да се противопостави на този на евентуалния противникъ.

II. Дванадесетиятъ редовенъ съборъ поздравява Управителния съветъ на Бълг. Търг. Пар. Д-во за стремежа му да увеличи търговския тонажъ на Дружеството съ още параходи и пожелава усилията му да се увѣнчаватъ съ най-широки постижения въ пѣтя на развитието на българското търговско корабоплаване — главниятъ факторъ за културенъ и стопански напредѣкъ.

Съборътъ апелира къмъ всички фактори да се проникнатъ отъ голѣмото значение на Бълг. Търг. Пар. Д-во и да му дадатъ подкрепата си въ пѣтя на неговото развитие.

III. Съборътъ отправя възторжени поздравии къмъ инициаторитѣ и изпълнителитѣ на създаденото българското корабоплаване по р. Дунавъ и изказва пожелания, щото това начало да се развие и увеличи до размѣри, отговарящи на истинскитѣ нужди на нашето стопанство. Крайно време е да се пристъпи къмъ създаване на параходство, което ще позволи да се извършва съ собствени сръдства превоза на нашия износъ къмъ западъ.

IV. Съборътъ сжщо така издига гласъ да се пристъпи часъ по-скоро къмъ поощрение на националното корабоплаване чрезъ специаленъ законъ, който ще даде възможностъ на българскитѣ капитали и на българския трудъ да се насочатъ въ корабоплаването, за да заемѣ то въ стопанския животъ на страната ни заслуженото си мѣсто.

V. Вземайки актъ отъ досегашнитѣ постижения въ областта на постройката и подобренията на пристанищата ни по Черно море и р. Дунавъ, съборътъ реши да настоя:

1. Да се довършатъ започнатитѣ строежи на черноморскитѣ ни пристанища, като се предвидятъ

удобства за товарене и разтоварване на стоки и пѣтници въ останалитѣ пунктове като Поморие, Несебъръ, Приморско, Бѣла и Созополъ.

2. Да се ускори постройката на пристанища по р. Дунавъ и се довършатъ започнатитѣ пристанища за зимовка на корабитѣ въ Ломъ и Русе.

3. Да се създаде и организира спасителната служба въ нашитѣ пристанища и районитѣ имъ, като на първо време се обърне особено внимание на лѣтовнитѣ мѣста и голѣмитѣ пристанища.

4. Да се засили надзора надъ частнитѣ лодки и любители спортисти при използване на плавателнитѣ сръдства, за да се избѣгватъ нещастнитѣ случаи поради неопитностъ и непознаване на условията на плаването по крайбрѣжието.

5. Да се пристъпи къмъ организиране на служба за изучаване на р. Дунавъ съ целъ да се следи за измѣненieto на леглото на рѣката и да се предотвратятъ своевременно опаснитѣ опити за изкуственото му измѣнение съ целъ да се отнематъ ценни острови.

VI. Съборътъ счита за свой дългъ да обърне още веднѣжъ внимание върху печалния фактъ на засилващата се дейностъ на чуждитѣ пропаганди по нашитѣ крайнини и всрѣдъ малцинствата, а сжщо и безгрижието на обществото и държавата по този въпросъ, станалъ вече национална опасностъ. Борбата съ тази дейностъ изисква организирана системна работа, целеща да обедини усилията на държавни органи, обществени организации и общество поради което съборътъ реши:

Да настоя да се създаде специална служба, при която да се систематизиратъ всички данни и прояви на чуждата пропаганда, както и органиитѣ и методитѣ имъ за работа, да се обсъждатъ мѣрките, които е необходимо да се предприематъ, като се поставятъ въ услуга на тази служба не само държавнитѣ органи, но и общественитѣ организации и отдѣлнитѣ граждани.

VII. Дванадесетиятъ редовенъ съборъ констатира, че по въпроса за рибарството не само, че не е направенъ никакъвъ напредѣкъ въ духа на изтъкванитѣ решения отъ миналитѣ събори, но съ закриването на Рибарското училище, опитътъ да се постави начало на рибарска просвѣта и научно изследване на условията за подобрене на рибарството, е пропадналъ. Новопроектираниятъ законъ за рибарството цели да постави въ изключителна зависимостъ рибарското съсловие и неговия съюзъ отъ Инспектората по риболова, като смѣсва професионалния риболовъ съ спортния такъвъ на любителитѣ вѣдичари. Сществуващиятъ въ стария законъ висшъ рибарски съветъ е премахнатъ, като висшиятъ надзоръ върху рибарството се предоставя изключително на Инспектората по риболова. По този начинъ, учредениятъ съ сега сществуващия законъ висшъ рибарски съветъ, безъ да бжде свиканъ да даде мнението си по рибарската политика, се окончателно премахна. Установениятъ цензъ за главнитѣ служби въ Инспектората по риболова цели да обезпечи службата за опредѣлени личности, безъ да се държи смѣтка за истинскитѣ нужди на нашия практически морски риболовъ и неговото преуспѣване, както и

резултата от досегашната дейност на сжитите личности. Съборът наново е принуден да повтори своите решения от миналото и да настои пред отговорните фактори да се вслушат в нуждите на момента, защото губенето на време е гибелно за напредъка на нашето рибарство, като се подчертае, че риболуването е не само стопански, но социален и национален въпрос. Затова реши:

а) да настои да се направи коренна смѣна на ръководителите на рибарската ни политика;

б) да се възстанови Рибарското училище, като се преобрази в духа на съвременните нужди на риболова;

в) да се даде гласност на готвения нов закон за риболова, като се вземат мненията на компетентните организации и лица, за да се избѣгнат грѣшките на миналото и се създаде закон, който да даде тласък за истински напредък на нашето рибарство;

г) да се отдѣли професионалния от спортния риболов;

д) сега съществуващата Ихтиологична станция в Созопол да се слѣе съ Аквариума, за да се реализират економии и се създадат условия за истинска научна работа в полза на риболовството;

е) да се поощри широко кооперативното устройство на търговията и уловът на нашия морски и дунавски риболов.

VIII. За да се даде възможност на членовете на Б. Н. М. С. да се запознаят отблизу съ морето, Дунава и свързаните съ тях стопански промисли, XII. редовен събор на Б. Н. М. С. реши да се направят постъпки пред М-вото на желѣзниците, почит и телеграфите:

1. Да се допускат членовете на Б. Н. М. С. да пътуват на групи най-малко от 5 души по намалената тарифа, срещу представяне на членските си карти така, както е разрешен въпроса за туристите и др.

2. Да се разреши индивидуалното и груповото пътуване на членовете на Б. Н. М. С. съ параходите на Бълг. търг. пар. д-во и тѣзи на Дунавската крайбрѣжна служба по намалената тарифа.

IX. Понеже клоновете на Б. Н. М. С. уреждат ежегодно по крайбрѣжието ни здравни детски колонии, въ които влиза изключително учещи се младеж, то дванадесетият редовен събор реши да моли и настои пред М-вото на желѣзниците, почит и телеграфите, щото тѣзи колонии, при пътуване по Б. Д. Ж. и съ параходите на Параходното д-во, да се ползват съ предвидените намаления за колонистите на училищните настоятелства.

X. За да се подобри економическото положение на твърде много изнемогващото сега население по Черноморското ни крайбрѣжие и за да могат да се използват природните богатства на близките до тях планински масиви, дванадесетият редовен събор реши да подчертае пред надлежните мѣста и власти важността на въпроса за прокарване на пътища, които да свързват вътрешността съ крайбрѣжните селища и да моли за незабвното осъществяване на това.

XI. Понеже до сега водният спорт е застъпан въ училищата едностранчиво — само чрез плуване, то дванадесетият редовен събор на Б. Н. М. С. реши да се настои М-вото на нар. просвѣщение да въведе като задължителен предмет гребният спорт въ курсовете по физическо възпитание, когато последните се състоят въ крайморски или дунавски градове.

XII. Дванадесетият редовен събор на Б. Н. М. С. моли М-вото на народното просвѣщение да учреди „Ден на морето“ по подобие на Ден на детето и Ден на Червения кръст, като срѣдство за приобщаване учещата се младеж към морската идея.

XIII. Моли също М-вото на народното просвѣщение за учители по физическо възпитание въ градове, където е възможен водният спорт, да се назначават владѣщите плуването.

СЪДЪРЖАНИЕ

на дванадесетата годишнина (1935 год.) на „Морски Сговор“

(Римските цифри означават броя на списанието, а арабските — страниците)	13. Дванадесетият събор отъ В. И. X, 184.	26. Златната рибка отъ Борисъ Маковски. X, 204.
1. Бомби върху Тихия океанъ, разказ отъ Алфредъ Клайберъ, прев. А. Ю. П. VII, 134—35.	14. Дванадесетият събор на Б. Н. М. С. отъ Д-ръ Я. Арнаудовъ. X, 181—84.	27. Играта на морето, пѣсень отъ Стефанъ Ив. Стояновъ. VII, 126.
2. Бюджетът на Г. У. Т. на Б. Н. М. С. за 1936 г. X, 200.	15. Десетъ правила за кжпане отъ А. Ю. Петровъ. V, 99.	28. Изъ 11-а олимпиада — Берлинъ, отъ Алиса Мюллеръ-Нойдорфъ. X, 189.
3. Височината на океанските вълни отъ Н. Бекаловъ. III, 43—44.	16. Детската колония на Плѣвенския Морски Сговор отъ Маринъ Милчевъ. VI, 115—16.	29. Изъ живота на Г. У. Т. и клоновете (официален отдѣлъ). III, 60; VI, 119—20; VII, 138; VIII, 158; IX, 178; X, 230.
4. Воденъ спорт, ризни съобщения отъ Гандевъ, Д. В. и В. II, 38; IV 79; VI, 118; VIII, 156—57.	17. Дунавското корабоплаване отъ Г. Куповъ. I, 2—3.	30. Интересна преправка на германски параходи отъ С. Н. И. I, 16.
5. Външенъ политически преглед отъ Б. Червановъ. VI, 117; VII, 139; VIII, 154; IX, 176—77; X, 193—99.	18. Дунавъ и българското корабоплаване отъ Г. Куповъ. VI, 62—63.	31. Какъ става спасяването на потъналите подводници и на обслугите им отъ Д-ръ Г. П. I, 4—7.
6. Гигантски висещъ мостъ презъ Санъ Франциския заливъ, прев. Ив. В. Стоячевъ. III, 56—57.	19. Единъ щурецъ, стихове отъ Борисъ Маковски. VII, 140.	32. Калканътъ предъ нашите брѣгове отъ Д-ръ Г. В. Паспалевъ. I, 17—18.
7. Голубчикъ отъ Сава Н. Ивановъ. X, 191—94.	20. Една годишнина отъ В. И. X, 185.	33. Който добро мисли, добро намира, приказка отъ Саша Липовска. X, 204.
8. Господи! Господи!, разказ отъ Торосъ. III, 47—49.	21. Едно морско тържество въ Варна отъ Г. Куповъ. V, 82—83.	34. Кой трѣбва да ръководи нашето риболовство отъ проф. Д-ръ Ст. Консуловъ. III, 41—42.
9. Данни за свѣтовния търговски тонаж къмъ 1. юний 1934 г. отъ С. В. IV, 77—78.	22. Животътъ на нашите пристанища презъ 1934 г. отъ Хр. Русевъ. III, 122—24.	35. Корали, стихове отъ Б. Маковски X, 185.
10. Данъ смѣлиятъ, приказка отъ Любомиръ Брѣзовъ. VIII, 159.	23. За другите, съобщава М. Д-въ. III, 58.	36. Край брѣговете на Америка отъ Т. Брънековъ, VI, 114—15.
11. Да се готвимъ отъ В. IX, 161.	24. Защо платноходи се използватъ като учебни кораби, прев. отъ А. Ю. П. VII, 126—27.	
12. Дванадесетата година отъ Д-ръ Я. Арнаудовъ. I, 1.	25. Зимниятъ гостъ на Варна отъ Д-ръ Г. П. I, 15—16.	

37. Към океана за економическо преуспяване на България отъ Н. Найденовъ. I, 7—8.
38. Лабораторни изследвания на паракходнитѣ модели отъ инж. Т. Делистояновъ. IX, 162—64.
39. Манастирътъ-лѣтовище. Св. Константинъ край Варна отъ Архим. Иннокентий. V, 98—99.
40. Меца и храбрецътъ отъ Саша Липовска. IX, 180.
41. Момънятъ съ изумруденитѣ очи отъ Любомиръ Бръзовъ. IX, 180.
42. Море, стихове отъ П. Вайнбергъ, прев. Ст. Чилингировъ. IX, 162.
43. Море, море и др. стихове отъ Стефанъ Ив. Стояновъ. X, 190.
44. Моретата, голѣмитѣ водни пжтища и духовната култура на човѣчеството отъ Д-ръ Я. Арнаудовъ. III, 44—47; IV, 66—69.
45. Морето въ българскитѣ народни пѣсни отъ Ем. Мутафовъ. II, 23—25.
46. Морето иска, разказъ отъ Йорданъ Кюрановъ. IX, 169—72.
47. Моретои сушата, едно биологично сравнение отъ Д-ръ Г. В. Паспалевъ. VII, 135—36.
48. Морската болестъ отъ Д-ръ П. Д. Скорчевъ. V, 85—88.
49. Морски бръгъ. Градътъ, пѣсни отъ Теодоръ Щормъ, прев. Ст. Ив. Стояновъ. VII, 121.
50. Морски новини, съобщаватъ Н. Бакаловъ, А. Ю. Петровъ, С. Н. И. Томовъ, В. И. I, 19—20; II, 39—40; V, 99; VI, 118—19; VII, 138; VIII, 157—58.
51. Морски последици отъ Итал. етиопската война отъ В. И. X, 197—98.
52. Морски пѣсни отъ Д. Добревъ, рецензия отъ отъ Добринъ Василевъ. II, 40.
53. Най-голѣмата опитна корабостроителна станция отъ Алиса Мюллеръ-Нойдорфъ. VI, 106—108.
54. Накжде да насочимъ нашитѣ сили отъ проф. Ст. Кожуловъ, VIII, 141—42.
55. Намѣрена лодка отъ срѣднитѣ вѣнове отъ Алиса Мюллеръ-Нойдорфъ. II, 33—34.
56. На Никола Вас. Ракитиѣ, стихове отъ Мери Коланджиева. V, 81.
57. На слънчевия градъ. Моряци, стихове отъ П. Савовъ. VI, 108.
58. Нашето риболовство отъ Г. Куповъ. II, 22.
59. Нашето търговско корабоплаване и Дунавската проблема отъ инж. М. Остревъ. VI, 102—106.
60. Наши лѣтовища. IX, 177.
61. Небивало, стихове отъ Борисъ Маковски. VIII, 159.
62. Неговата последна пѣсень, разказъ отъ Йорданъ Кюрановъ. VIII, 151—53.
63. Новини отъ България. III, 59—60.
64. Новъ апаратъ за спасяване на обслугитѣ на подводницатъ отъ С. Н. И. I, 17.
65. Нормандия — най-голѣмиятъ паракходъ въ свѣта, съобщава П. А. Шишковъ. IX, 174—75.
66. Отъ бръга на Източно (Балтнско) море отъ Н. Бакаловъ. X, 196—97.
67. Параходниятъ паркъ на Българското Търговско Параходно Д-во отъ Ст. Чолаковъ. IV, 63—66.
68. Периодични прегледи на корабнитѣ механизми отъ инж. М. Остревъ. V, 89.
69. Петъръ Дървинговъ. Влиянието на морската мощъ върху историята на България, рецензия отъ Д-ръ Я. Арнаудовъ. IV, 81.
70. Писателътъ и морето отъ Йорд. Кюрановъ. V, 82.
71. Плаване на италиански подводници въ северната частъ на Атлант. океанъ отъ С. Н. И. III, 54—56.
72. Платноходнитѣ при Олимпиадата въ Берлинъ отъ Алиса Мюллеръ-Нойдорфъ. VII, 137.
73. Подводно окисженово рѣзване на жельзо отъ М. Остревъ. II, 25—26.
74. Подготовката на турцитѣ за освободителната война отъ Архимандритъ Иннокентий. II, 26—28.
75. По море отъ Крумъ Кънчевъ. I, 12—15; II, 29—33; III, 51—54; IV, 74—76; V, 96—98; VI, 113—14.
76. Политически прегледъ отъ Г. Куповъ. I, 18—19; II, 37—38; III, 59; IV, 78—79.
77. Появяването на Вашингтонския кръстосвачъ и неговото развитие отъ Н. Бакаловъ. X, 195—96.
78. Предопредѣление, разказъ отъ Franzhans Schönthan, прев. Е. А. VII, 129—34.
79. Презъ океана отъ М. Д-въ. VII, 124—26.
80. Преимуществата на водния транспортъ предъ жельзопжтния отъ Христо Русевъ. I, 3—4.
81. Приказка за царя на рибитѣ отъ Саша Липовска. VII, 140.
82. Приносъ къмъ развитието на морската идея въ България отъ Стефанъ Станчевъ. V, 84—85.
83. Пролѣтно утро надъ Дунавъ отъ Стефанъ Нойковъ. V, 93—94.
84. Просторъ, пѣсень отъ Паулина Станчева. VII, 126.
85. Пѣсни отъ Стефанъ Ив. Стояновъ V, 81.
86. Рационализацията въ британското строителство отъ Д-ръ Д. В. Георгиевъ. III, 57—58.
87. Ревностъ, разказъ отъ Фани Попова—Мутафова. I, 9—12.
88. Режимътъ на Дунава следъ свѣтовната война отъ Д-ръ Г. П. X, 186—89.
89. Резолюцинтѣ на XII съборъ. X, 201—202.
90. Рибаритѣ и тѣхната работа отъ Алиса Мюллеръ—Нойдорфъ. IX, 164—65.
91. Риболовни въпроси отъ Г. Куповъ. III, 43.
92. „Родина“ отъ В. И. X, 194.
93. Родина, стихове отъ Паулина Станчева. VI, 101.
94. Серафимъ, поема отъ Георги Караивановъ. IV, 61—62.
95. Сергей Терещенко отъ В. И. X, 198.
96. Сердика отъ В. И. VIII, 142.
97. Смѣхъ на бръга, хуморист. страница. VIII, 160; IX, 179.
98. Спасителната служба въ нашитѣ пристанища отъ В. И. IX, 175—76.
99. Споменитѣ на стария адмиралъ, разкази отъ П. А. Шишковъ. II, 34—36; III, 49—51; IV, 69—73; V, 95—96; VI, 108—112; VII, 127—29; VIII, 147—50; IX, 172—74; X, 193—91.
100. Споменъ отъ * * * VIII, 153.
101. Съвременната противоторпедна защита, съобщава С. Н. И. II, 37.
102. Съ ескадрой адмирала Рождественскаго, рецензия отъ С. Н. И. II, 40.
103. Сънъ, стихове отъ Борисъ Маковски. IX, 180.
104. Цѣлувка надъ вълнитѣ, разказъ отъ В. Страшимирова, рецензия отъ Д-ръ Я. Арнаудовъ. VI, 120.
105. Черноморска пролѣтъ, пѣсень отъ Стефанъ Станчевъ. VI, 101.
106. Чудото на Света Анастасия, разказъ отъ Весела Страшимирова. VIII, 143—47; IX, 165—68.
107. Щастнето, приказка отъ Саша Липовска. VIII, 159.
108. Южнятъ прозорецъ отъ Куюджуклиевъ. II, 28—29.

Списъкъ на авторитѣ.

(Цифритѣ означаватъ номерата на статитѣ и пр., помѣстени въ горното съдържание).

- Арнаудовъ д-ръ Я. 12, 14, 44, 69, 104.
 Архимандритъ Иннокентий 39, 74.
 А. Ю. П. 24.
 Бакаловъ Н. 3, 50, 66, 77.
 Брънековъ Т. 36.
 Бръзовъ Любомиръ 10, 41.
 В. 4, 11.
 Вайнбергъ П. 42.
 Василевъ Добринъ 52.
 В. И. 13, 20, 50, 51, 92, 95, 96, 98.
 Гандевъ 4.
 Георгиевъ Д-ръ Д. В. 86.
 Д. В. 4.
 Делистояновъ Т. 38.
 Д-ръ Г. П. 25, 31, 88.
 Ивановъ Сава Н. 7.
 Караивановъ Георги 94
 Клайберъ Алфредъ 1.
 Коланджиева Мери 56.
 Консуловъ Д-ръ Ст. 34, 54.
 Куповъ Г. 17, 18, 21, 58, 76, 91.
 Куюджуклиевъ 108.
 Кънчевъ Крумъ 75.
 Кюрановъ Йорд. 46, 62, 70.
 Липовска Саша 33, 40, 81, 107.
 Маковски Борисъ 19, 26, 35, 61, 103.
 М. Д-въ 23, 79.
 Милчевъ Маринъ 16.
 Мутафова—Фани Попова 87.
 Мутафовъ Ем. 45.
 Нойдорфъ—Алиса Мюллеръ 28, 53, 55
 72, 90.
 Найденовъ Н. 37.
 Нойковъ Стефанъ 83.
 Остревъ М. 59, 68, 73.
 Паспалевъ Д-ръ Г. П. 32, 47.
 Петровъ А. Ю. 15, 50.
 Първановъ Б. 5.
 Русевъ Хр. 22, 80.
 Савовъ П. 57.
 С. В. 9.
 Скорчевъ Д-ръ П. Д. 48.
 С. Н. И. 30, 50, 64, 71, 101, 102.
 Станчева Паулина 84, 93.
 Станчевъ Стефанъ 82, 105.
 Стояновъ Стефанъ Ив. 27, 43, 85.
 Страшимирова Весела 106.
 Томовъ 50.
 Торосъ 8.
 Чолаковъ Ст. 67.
 Шишковъ П. А. 65, 99.
 Шьонтанъ Францхансъ 78.
 Щормъ Теодоръ 49.

Списъкъ на преводачитѣ

- (срв. забележката къмъ списъка на авторитѣ).
- А. Ю. П. 1, 24.
 Е. Л. 78.
 Стояновъ Стеф. Ив. 49.
 Стоячевъ Ив. В. 6.
 Чилингировъ Ст. 42.

Страница за малкитѣ

Златната рибка

Слушай, Бебо, страшна тайна
снощи ми разказа тати:
какъ въ едно море безкрайно
има сребърни палати,
а въ палатитѣ живѣе
и съсь хубостъта си грѣе,
срѣдъ водата необятна —
рибна златна
чудна, малка,
златна, дребна
и вълшебна
като мъничка игралка.

Тази рибка, братче мило,
откогато свѣтъ свѣтува,
вдънъ морето се е скрила
и срѣдъ рибитѣ царува
за добро и за сполука —
ала казватъ, че и тука,
до брѣга ни, често иде
за да види
и да свари
въ грудъ упоренъ,
неуморенъ,
наштѣ пѣргави рибари.

Знай, че тя не се показва
нито денемъ, нито нощемъ,
тъй и татко ни разказва —
а пъкъ дѣдо дебне още
съ мрѣжата край брѣговетѣ,
колчемъ ясенъ месецъ свѣти,
съсь надежда да я хване,
за да стане
и тя наша —
ехъ, тозъ дѣдо,
хичъ не гледа,
че съ лулата си я плаши!

БОРИСЪ МАКОВСКИ

Който добро мисли, добро намира

Живѣли нѣкога двама приятели, единиятъ отъ които билъ много беденъ. Той често искалъ пари отъ съседитѣ си, ала никой не му давалъ.

— Ще отида и при моя приятель, — рекълъ сиромаштъ — той ще ми услужи!

Приятельтъ му далъ пари въ една кесия и казалъ:
— Вземи ги, а каквото спечелишъ, нека бжде твое. Ще ми върнешъ, когато можешъ, само това, което азъ ти давамъ.

Тогава беднякътъ се размислилъ:

— Азъ имамъ тия пари и мога да избѣгамъ съ първия корабъ, който трѣгва отъ пристанището.

Така решилъ той, но когато се качвалъ на кораба, кесията незабелязано паднала на земята. Тя била намѣрена отъ слугата на неговия приятель, който веднага я занесълъ на господаря си. Последниятъ я позналъ и сложилъ отново въ сандѣка си.

Върналъ се скоро следъ това беднякътъ при приятеля си и му се примолилъ:

— Дай ми още малко пари, защото нѣма да ми стигнатъ.

Далъ му добриятъ човѣкъ още пари, но сиромаштъ пакъ си помислилъ:

— Ще бѣгамъ!

И се запжтилъ направо за пристанището.

Той държалъ внимателно паритѣ, но когато се качвалъ по стълбата на парахода, кесията съ паритѣ пакъ паднала въ водата. Една лакома риба я глътнала. Но и сега слугата на приятеля му, тъкмо хвърлялъ своята мрежа въ водата, сполучилъ да хване тази риба. А когато готвачтъ на богатия приятель разпралъ рибата, намѣрилъ кесията и я далъ на господаря си.

— Я гледай! — извикалъ зачудено той. — Това е кесията, което дадохъ на моя приятель.

Малко време следъ това, пристигналъ и беднякътъ за трети пътъ.

— Дай ми още малко пари! — казалъ той.

Добриятъ приятель му далъ паритѣ, но добавилъ:
— Сега трѣбва да ти кажа, че съмъ ти далъ всичко 300 жълтици.

— Вѣрно! — казалъ беднякътъ. И размислилъ:
— Дано Богъ да ми помогне. Тогава ще мога да повърна дълга си на моя приятель.

И заминалъ.

Минали много години. Единъ день той се завърналъ отново въ своя роденъ градъ, намѣрилъ приятеля си и му казалъ.

— Азъ съмъ вече много богатъ. Ето, връщамъ ти паритѣ, които ми даде.

— Благодаря ти! Радвамъ се, че си успѣлъ, но искамъ нѣщо да те попитамъ: когато вземаше отъ мене паритѣ, какво си помисли?

— Да ти ги върна!

— Не, кажи ми истината. Нѣма да ти се разсърдя.

Тогава приятельтъ му разказалъ, какъ помислилъ да го излъже, и какъ третия пътъ се помолилъ на Бога да му помогне. Така, съ Божията благословия, той успѣлъ и станалъ богатъ.

Слушалъ другиятъ, преброилъ паритѣ и казалъ:
— Само тѣзи сж мои, останалото е твое и Божие. Който добро мисли — добро му се отплаща,
И двамината станали още по-добри приятели.

САША ЛИПОВСКА

Посрѣдническа агенция „ЛЕГЕ“

гр. София

ул. Леге 5, I ет.

Управлявана отъ дългогодишния журналистъ Бор. Андреевъ

ПРИЕМА ОБЯВЛЕНИЯ И РЕКЛАМИ

за сп. „МОРСКИ СГОВОРЪ“

И ЗА ВСИЧКИ ДРУГИ ВЕСТНИЦИ И СПИСАНИЯ

Дава съвети по разни въпроси и прави справки.
Съчинява и корегира разни писменни и печатни работи.
Урежда издаването на разни печатни произведения.
Урежда журналистически анкети.
Превежда отъ и на чужди езици.
Записва и дава сведения за безлихвени заеми за строежъ и пр. при „Подслонъ“
Посрѣдничествува за женидби — има солидни кандидати.
Извършва разузнавания и издирвания за женидб. кандидати.
Продажба и покупка на имоти.
Урежда осигуровки.
Представителство на фирми.
На писма непридружени съ 20 лв. пощ. или гербови марки агенцията не отговаря.

Книгоиздателство „ХЕМУСЪ“ А. Д. — София

ул. Солунъ, 55. Пощ. чекова сметка 607. Телеф. 2294

РОДНА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА

Ник. п. Фидиповъ : Бирникътъ дошелъ — повестъ 60 лв.	Анг. Караличевъ : Томъ I — Росенския камененъ мостъ и др. разкази 40 лв.
Разкази на ловеца 50 лв.	Томъ II — Лъжовенъ свѣтъ и др. разкази 45 лв.
Вл. Коляновъ : Слънцето угаснало, романъ 50 лв.	Хр. Смирненски : Томъ I — Стихотворения 50 лв.
Викъ — романъ 60 лв.	Томъ II — Хуморъ и сатира 60 лв.
Звезди въ прозореца 60 лв.	Томъ III — Разкази и фейлетони 60 лв.
Дам. Калфовъ : Индийскиятъ петель — хумористични разкази 50 лв.	Кон. Константиновъ : Кръвъ — романъ 50 лв.
Свѣтославъ Минковъ : Кжщата при последния фенеръ 35 лв.	Любовь — романъ 50 лв.
Автомати, разкази 35 лв.	Наче Илчевъ : Времена и хора — разкази 50 лв.
Дамата съ рентгеновитъ очи 40 лв.	Димо Саровъ : Светица и др. разкази 30 лв.
В. В. Ракитиъ : Дунавски сонети — стихове 20 лв.	Трагедията на Боровъ 30 лв.
Кор. Стубель : Сиротински пѣсни — стихове 25 лв.	Златна Прага — картини и предания 30 лв.
Асенъ Развѣтъяковъ : Планински нощи 30 лв.	К. Гъжбовъ : Орнаменти — литературни и фило-софски есета 40 лв.
Теодоръ Трапновъ : Български балади — стихове, подвързана 60 лв.	Вълшебния играчъ — разкази 30 лв.
Дора Габе : Мълчаливи херои — повестъ 50 лв.	

БЪЛГАРИ, ПЪТУВАЙТЕ ПО МОРЕ!

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО — ВАРНА

Използвайте дружественитѣ параходи, за да получите възможността да се полюбувате на морето!

Съ параходитѣ на Българското Търговско Параходно Дружество можете да направите пътувания, които да Ви оставят мили неизличими спомени. Вие ще опознаете крайбрежието и ще вкусите отъ прелеститѣ на близкия изтокъ, чароветъ на който привличатъ хиляди и хиляди туристи отъ всички краища на свѣта.

Дружеството поддържа три редовни линии:

- а. Крайбрежна: Варна—Бѣла—Несебъръ—Поморие—Созополъ—Бургасъ—Приморско—Царево—Синьоморецъ и обратно;—два пѣти седмично.—Отъ 15. юний до 15. септемврий директни съобщения Бургасъ—Варна и обратно, специално за курорта.
- б. Пирейска: Варна — Бургасъ — Цариградъ — Пирея — Хиосъ — Митилинъ и обратно—два пѣти въ месеца.
- в. Александрийска: Варна — Бургасъ — Цариградъ — Радосъ — Палестина — Александрия — Портъ-Сайдъ — Островъ Кипръ — Пирея и обратно — два пѣти въ месеца.

При групови пътувания Дружеството прави намаления на тарифитѣ си отъ 30 до 50% (но не и върху храната).

Особенъ интересъ представлява пътуването до Александрия, което се извършва съ луксознитѣ и бързоходни параходи „Бургасъ“ и „Царъ Фердинандъ“.

ОБИКНОВЕНИ ЦЕНИ БЕЗЪ ХРАНА:

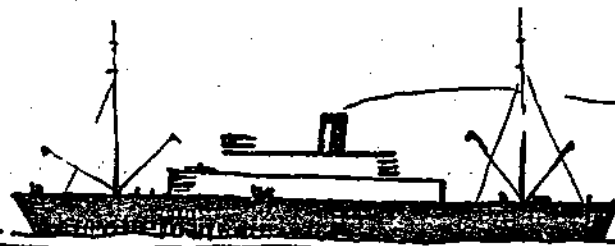
За Александрийския рейсъ:		За Пирейския рейсъ:	
Отиване, и връщане	I класа . . лв. 8000	Отиване и връщане	I класа . . лв. 5000
	II класа . . лв. 6000		II класа . . лв. 4600
	III класа . . лв. 4000		III класа . . лв. 2000
За крайбрежния рейсъ:			
Варна—Синьоморецъ и обратно	I класа . . лв. 680	Варна—Бургасъ и обратно	I класа . . лв. 400
	II класа . . лв. 540		II класа . . лв. 300
	III класа . . лв. 360		III класа . . лв. 200

Храна по лв. 150 на день за I и II класа, за българското крайбрежие.

Забележка: Свърхъ горнитѣ такси за пътнишкитѣ билети се събиратъ допълнително нейно право въ Варна и Бургасъ по 15 лв. а въ малкитѣ крайбрежни пристанища по 5 лв. на лице.

Най-подробни сведения, относно всичко, което интересува пътуващитѣ, се получаватъ отъ агентитѣ въ Варна и Бургасъ и крайбрежнитѣ, а също и отъ Дирекцията.

10—10

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Дванадесетиятъ съборъ — Д-ръ Я. Арнаудовъ.
2. Дванадесетиятъ съборъ — В. И. 3. Корали — Борисъ Маковски.
4. Една годишнина — В. И. 5. Режимътъ на Дунава следъ Свѣтовната война — Д-ръ Г. П.
6. Изъ 11-та Олимпиада — Берлинъ — Алиса Мюллеръ-Нойдорфъ.
7. Море... Море! и Ведрина — Стефанъ Ив. Стояновъ.
8. Споменитѣ на стария адмиралъ — П. А. Шишковъ.
9. Голубчинъ — Сава Н. Ивановъ.
10. „Родина“ — В. И.
11. Появяването на Вашингтонския кръстосвачъ и неговото развитие — Н. Бакаловъ.
12. Отъ брѣга на Източното (Балтийско море) — Н. Бакаловъ.
13. Морски последици отъ Итало-Етиопската война — В. И.
14. Сергей К. Торощенко — И.
15. Външенъ политически прегледъ — Б. Първановъ.
16. Официаленъ отдѣлъ.
17. Съдържание на XII-та годишнина.
18. Страница за малкитѣ